

Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský v Brně
Odbor bezpečnosti krmiv a půdy

**Analýza a vyhodnocení zdravotního stavu uznaných porostů a genových
základen v PLO č. 6 Západočeská pahorkatina, č. 8. Křivoklátsko a č. 10
Středočeská pahorkatina.**

Závěrečná zpráva

2011

Zpracoval : Dr. Ing. Přemysl Fiala
Ing. Dušan Reininger
Ing. Tomáš Samek Ph.D.

Brno

prosinec 2011

Obsah:

1. Úvod	5
2. Celkové zhodnocení a návrh melioračních zásahů	6
2.1. PLO č. 6 Západočeská pahorkatina.....	6
2.1.1. Nadložní humus.....	10
2.1.2. Půdní chemická reakce výměnná - $\text{pH}_{\text{CaCl}_2}$	10
2.1.3. Půdní chemická reakce aktivní - $\text{pH}_{\text{H}_2\text{O}}$	11
2.1.4. Výměnná acidita (Adams, Evans)	12
2.1.5. Výměnná acidita titrační - $\text{Al}+\text{H}$	12
2.1.6. Celkový dusík - N_{tot}	13
2.1.7. Spalitelný uhlík - C_{ox}	13
2.1.8. Pomě uhlíku a dusíku - C/N	14
2.1.9. Hliník - Al	15
2.1.10. Vápník – Ca	16
2.1.11. Kadmium - Cd	18
2.1.12. Chróm - Cr	20
2.1.13. Měď - Cu	20
2.1.14. Železo - Fe	21
2.1.15. Draslík - K	22
2.1.16. Hořčík - Mg	24
2.1.17. Mangan - Mn	26
2.1.18. Fosfor - P	27
2.1.19. Olovo - Pb	29
2.1.20. Zinek - Zn	30
2.1.21. Sodík - Na	31
2.1.22. Kationtová výměnná kapacita - CEC	31
2.1.23. Sycení bázemi - BS	32
2.1.24. Zrnitost	32
2.1.25. Bór - B	34
2.1.26. Nikl - Ni	34
2.1.27. Síra - S	34
2.2. PLO č. 8: Křivoklátsko	36
2.2.1. Nadložní humus.....	38
2.2.2. Chemická půdní reakce výměnná - $\text{pH}_{\text{CaCl}_2}$	41
2.2.3. Chemická půdní reakce aktivní - $\text{pH}_{\text{H}_2\text{O}}$	42
2.2.4. Výměnná acidita (Adams – Evans)	43
2.2.5. Výměnná acidita titrační - $\text{Al}+\text{H}$	43
2.2.6. Celkový dusík - N_{tot}	44
2.2.7. Spalitelný uhlík - C_{ox}	45
2.2.8. Poměr uhlíku a dusíku - C/N	46
2.2.9. Hliník - Al	47
2.2.10. Vápník - Ca	48
2.2.11. Kadmium - Cd	50
2.2.12. Chróm - Cr	52
2.2.13. Měď - Cu	53
2.2.14. Železo - Fe	54
2.2.15. Draslík - K	55
2.2.16. Hořčík - Mg	58
2.2.17. Mangan - Mn	60

2.2.18. Fosfor - P	63
2.2.19. Olovo - Pb.....	65
2.2.20. Zinek - Zn.....	66
2.2.21. Zrnitost	67
2.2.22. Sodík - Na.....	70
2.2.23. Kationtová výměnná kapacita - CEC	70
2.2.24. Sycení bázemi - BS	71
2.2.25. Bór - B	71
2.2.26. Nikl - Ni.....	72
2.2.27. Síra - S	73
2.3. PLO č. 10: Středočeská pahorkatina	74
2.3.1. Nadložní humus.....	78
2.3.2. Chemická půdní reakce výměnná – $\text{pH}_{\text{CaCl}_2}$	78
2.3.3. Chemická půdní reakce aktivní – $\text{pH}_{\text{H}_2\text{O}}$	78
2.3.4. Dusík celkový - N_{tot}	79
2.3.5. Fosfor - P	80
2.3.6. Draslík - K	80
2.3.7. Vápník – Ca	81
2.3.8. Hořčík – Mg	81
2.3.9. Hliník – Al.....	82
2.3.10. Kadmium – Cd	83
2.3.11. Chróm – Cr.....	84
2.3.12. Měď - Cu	86
2.3.13. Železo – Fe	87
2.3.14. Mangan - Mn	88
2.3.15. Olovo – Pb.....	88
2.3.16. Zinek – Zn	89
2.3.17. Spalitelný uhlík – C_{ox}	89
2.3.18. Poměr C/N.....	89
2.3.19. Zrnitost	89
3. Závěr.....	91
4. Literatura	93
5. Mapové přílohy	94

Seznam zkratk:

Mze – Ministerstvo zemědělství

PLO –Přírodní lesní oblast

LS – lesní správa

OM – odběrné místo

Označení dřevin podle pracovních postupů ÚHÚL Brandýs nad Labem

Označení prvků podle Mendělejevovy periodické soustavy prvků

1. Úvod

V roce 2011 jsme se podíleli na zajištění cílů programu Mze „Ozdravění listnatých porostů“ a na zajištění akce „Ochrana uznaných semenných porostů a genových základů dubu a buku“ jejímž cílem je zlepšení zdravotního stavu dubových a bukových porostů a podpora jejich plodivosti. Průzkum probíhal v genových základnách buku v následujících přírodních lesních oblastech (dále PLO) a lesních správách (LS):

- PLO 06 Západočeská pahorkatina: LS Plasy, LS Přeštice, obec Štáhlavy
- PLO 08 Křivoklátsko: LS Křivoklát, LS Nižbor, LRS Zbiroh, LS Lužná, obecní lesy Srbska
- PLO 10 Středočeská pahorkatina: obora Březka

2. Celkové zhodnocení a návrh melioračních zásahů

2.1. PLO č. 6 Západočeská pahorkatina

V genových základnách byly posouzeny chemické vlastnosti půdního prostředí i asimilačních orgánů na 15 odběrných místech. Seznam odběrných míst se stručným popisem porostů je uveden v tabulce 1. Výsledky chemických analýz v podobě základních statistických veličin jsou v tabulkách 3-6.

Tab. 1: Stručný popis odběrných míst

OM	porostní skupina	správní jednotka	Dřevina	Věk	Lesní typ	Název genové základny
06005	9E _{12/6b}	LS Přeštice	db	119	3H1	-
06393	66A ₁₁	LS Přeštice	db	110	3H1	
06421	911D _{13/2b}	LS Plasy	db	129	2S3	Doubrava
06423	909A ₁₅	LS Plasy	db	141	2K3	Doubrava
06425	809D ₁₇	LS Plasy	db	165	2I2	Doubrava
06427	807C ₁₇	LS Plasy	db	175	2H1	Doubrava
06501	807D ₇	LS Plasy	db	67	2H1	Doubrava
06502	806C ₆	LS Plasy	db	59	2C2	Doubrava
06503	909D ₁₁	LS Plasy	db	107	3H1	Doubrava
06504	904B _{17/2b}	LS Plasy	db	164	2S3	Doubrava
06505	9G ₉	Šťáhlavy	db	83	3V1	-
06506	903C ₄	LS Plasy	db	35	2S3	-
06507	416B ₉	LS Přeštice	bk	85	3A1	Švihov - Běleč
06508	415E ₁₀	LS Přeštice	bk	100	4A1	Švihov - Běleč
06509	415J ₉	LS Přeštice	bk	86	4A1	Švihov - Běleč

Bylo provedeno grafické porovnání vývoje změn sledovaných veličin od roku 2003 do roku 2011 v horizontu nadložního humusu (9 porostů), v horizontu organominerálním (10 porostů), v horizontu minerálním (10 porostů) a v listech dubu (10 porostů). Hodnoty mediánu byly proloženy přímkou znázorňující trend vývoje.

Tab. 2: Přehled dlouhodobě vzorkovaných OM

OM	Horizont			Dub listy
	Nadložní humus	Organominerální	Minerální	
06005	X	X	X	X
06393	X	X	X	X
06421	X	X	X	X
06423	X	X	X	X
06425	X	X	X	X
06427	X	X	X	X
06501	X	X	X	X
06502	X	X	X	X
06503	X	X	X	X
06504		X	X	X

X vzorek odebrán opakovaně

Tab. 3: Popisné statistiky – Horizont nadložního humusu

	N	Průměr	Medián	Minimum	Maximum	Dolní kvartil	Horní kvartil
Nad. humus [t/ha]	14	51,3	49,4	17,6	88,0	37,8	71,0
pH _{CaCl2}	14	5,01	5,00	4,20	6,00	4,60	5,40
pH _{H2O}	14	5,53	5,55	4,70	6,40	5,20	5,90
N [%]	14	1,22	1,21	0,77	1,87	1,02	1,41
C _{OX} [%]	14	21,1	17,9	12,3	35,0	16,1	27,4
C/N	14	17,0	16,1	12,9	24,8	14,7	18,3
Al _{dus} [mg/kg]	14	10074	9875	6100	15300	7390	13200
Ca _{dus} [mg/kg]	14	6741	6675	2590	12000	4640	8360
Cd _{dus} [mg/kg]	14	0,43	0,39	< 0,20	1,06	0,29	0,56
Cr _{dus} [mg/kg]	14	13,68	13,05	8,73	22,20	9,71	16,30
Cu _{dus} [mg/kg]	14	11,84	10,20	4,93	24,20	8,15	16,00
Fe _{dus} [mg/kg]	14	11321	10650	7100	17600	8960	15000
K _{dus} [mg/kg]	14	2306	2305	1170	3630	1560	2790
Mg _{dus} [mg/kg]	14	2226	2260	565	3230	1870	2840
Mn _{dus} [mg/kg]	14	2907	2445	1080	6920	2140	3480
P _{dus} [mg/kg]	14	910	874	534	1490	734	984
Pb _{dus} [mg/kg]	14	40,3	34,4	20,7	69,1	28,1	53,2
Zn _{dus} [mg/kg]	14	68,2	65,5	39,8	114,0	58,2	79,5

OM 06421
Por. sk. 911D_{13/2b}

Tab. 4: Popisné statistiky – Horizont organominerální

	N	Průměr	Medián	Minimum	Maximum	Dolní kvartil	Horní kvartil
pH _{CaCl2}	15	3,85	3,80	3,50	4,30	3,70	4,00
pH _{H2O}	15	4,65	4,60	4,20	5,20	4,50	4,90
Výměnná acidita [mekv./kg]	15	96,4	99,2	68,8	142,0	84,0	105,0
C _{OX} [%]	15	4,41	3,87	1,92	10,40	2,69	5,72
N [%]	15	0,15	0,15	< 0,04	0,23	0,13	0,19
C/N	15	62,1	24,8	14,1	520,0	15,7	36,9
Al _{MIII} [mg/kg]	15	1350	1350	960	1880	1170	1470
P _{MIII} [mg/kg]	15	12,61	11,40	3,23	43,20	4,22	15,20
K _{MIII} [mg/kg]	15	107,1	93,9	52,4	186,0	81,3	139,0
Ca _{MIII} [mg/kg]	15	502,0	410,0	82,3	1090,0	197,0	801,0
Mg _{MIII} [mg/kg]	15	101,8	98,8	24,0	192,0	51,4	137,0
Fe _{MIII} [mg/kg]	15	512	531	354	706	441	570
P _{dus} [mg/kg]	15	107,5	95,3	34,2	219,0	51,1	156,0
K _{dus} [mg/kg]	15	193,6	193,0	74,7	348,0	139,0	237,0
Mg _{dus} [mg/kg]	15	474,9	410,0	77,2	1280,0	278,0	622,0
Ca _{dus} [mg/kg]	15	603,8	463,0	83,4	1300,0	215,0	1130,0
Al _{dus} [mg/kg]	15	3126	3090	1690	5510	2640	3340
Cd _{dus} [mg/kg]	15	--	< 0,20	< 0,20	1,01	< 0,20	0,22
Cr _{dus} [mg/kg]	15	3,82	2,94	2,00	9,96	2,52	5,05
Cu _{dus} [mg/kg]	15	5,30	4,84	1,93	13,10	3,12	6,42
Fe _{dus} [mg/kg]	15	4175	3670	2820	6670	3200	5130
Mn _{dus} [mg/kg]	15	1201	1090	326	2140	853	1730
Pb _{dus} [mg/kg]	15	38,1	38,8	28,8	46,9	32,3	41,7
Zn _{dus} [mg/kg]	15	19,28	17,00	8,13	33,00	14,00	25,00
Zrnitostní frakce 0,25 - 2,0 mm [%]	15	14,57	13,60	3,80	39,50	9,50	18,30
Zrnitostní frakce < 0,01 mm [%]	15	35,2	35,9	22,2	50,6	29,4	39,4
Zrnitostní frakce < 0,001 mm [%]	15	9,51	8,60	6,00	17,40	7,10	11,80
Zrnitostní frakce 0,001 - 0,01 mm [%]	15	25,8	26,1	15,1	33,2	23,2	28,3
Zrnitostní frakce 0,01 - 0,05 mm [%]	15	32,2	32,9	21,5	40,0	30,7	35,3
Zrnitostní frakce 0,05 - 0,25 mm [%]	15	18,0	17,9	10,3	26,6	14,7	20,5
(Al+H) _{VYM} [mekv./kg]	15	50,5	49,3	17,4	85,4	39,0	65,7
K _{VYM} [mekv./kg]	15	2,41	2,08	0,97	4,59	1,70	2,91
Ca _{VYM} [mekv./kg]	15	25,39	19,40	3,09	58,70	9,02	42,80
Mg _{VYM} [mekv./kg]	15	7,77	7,07	1,41	15,50	3,40	10,70
Na _{VYM} [mekv./kg]	15	0,22	0,21	0,12	0,38	0,17	0,26
Mn _{VYM} [mekv./kg]	15	4,09	4,12	2,35	7,77	2,83	4,68
Al _{VYM} [mekv./kg]	15	46,2	44,5	15,3	83,0	32,3	60,6
Fe _{VYM} [mekv./kg]	15	< 0,30	< 0,30	< 0,30	0,64	< 0,30	< 0,30
CEC [mekv./kg]	15	86,4	82,8	48,7	117,0	79,5	104,0
BS [%]	15	40,3	35,8	12,6	75,7	20,7	62,3

OM 06423
Por. sk. 909A₁₅

Tab. 5: Popisné statistiky – Horizont minerální

	N	Průměr	Medián	Minimum	Maximum	Dolní kvartil	Horní kvartil
pH _{CaCl2}	15	3,79	3,80	3,60	4,10	3,70	3,80
pH _{H2O}	15	4,55	4,50	4,30	5,00	4,40	4,70
Výměnná acidita [mekv./kg]	15	82,0	80,0	61,6	118,0	69,6	90,4
C _{OX} [%]	15	--	1,29	< 0,35	10,9	< 0,35	3,55
N [%]	15	--	0,08	< 0,04	0,19	< 0,04	0,14
C/N	15	85,84	25,00	0,95	545,00	2,00	80,00
Al _{MIII} [mg/kg]	15	1334	1290	1050	1730	1160	1480
P _{MIII} [mg/kg]	15	--	10,2	< 3,0	50,3	< 3,0	25,6
K _{MIII} [mg/kg]	15	64,3	71,2	27,4	99,6	43,9	79,7
Ca _{MIII} [mg/kg]	15	199,7	93,8	34,8	727,0	80,6	286,0
Mg _{MIII} [mg/kg]	15	51,6	46,1	15,0	120,0	26,9	74,4
Fe _{MIII} [mg/kg]	15	398	376	264	597	317	469
P _{dus} [mg/kg]	15	90,69	96,30	5,04	242,00	19,50	138,00
K _{dus} [mg/kg]	15	155,0	160,0	44,7	281,0	82,5	202,0
Mg _{dus} [mg/kg]	15	447,3	318,0	77,7	1400,0	231,0	559,0
Ca _{dus} [mg/kg]	15	220,2	104,0	24,5	845,0	85,2	324,0
Al _{dus} [mg/kg]	15	2888	2690	1800	5140	2050	3690
Cd _{dus} [mg/kg]	15	< 0,20	< 0,20	< 0,20	0,41	< 0,20	< 0,20
Cr _{dus} [mg/kg]	15	3,74	2,89	1,45	9,54	2,38	5,20
Cu _{dus} [mg/kg]	15	4,53	4,95	1,73	8,07	3,39	6,01
Fe _{dus} [mg/kg]	15	3577	3160	1840	5920	2300	4640
Mn _{dus} [mg/kg]	15	471	415	135	775	320	698
Pb _{dus} [mg/kg]	15	12,99	12,50	7,28	17,80	11,00	15,50
Zn _{dus} [mg/kg]	15	15,38	16,00	8,37	30,60	11,30	17,70
Zrnitostní frakce 0,25 - 2,0 mm [%]	15	16,03	13,80	3,30	42,30	11,70	19,70
Zrnitostní frakce < 0,01 mm [%]	15	37,1	38,1	22,0	50,4	32,5	39,7
Zrnitostní frakce < 0,001 mm [%]	15	10,81	10,40	5,30	19,10	7,50	14,30
Zrnitostní frakce 0,001 - 0,01 mm [%]	15	26,3	27,7	15,8	32,3	23,8	30,3
Zrnitostní frakce 0,01 - 0,05 mm [%]	15	30,4	32,1	20,5	37,4	26,1	34,4
Zrnitostní frakce 0,05 - 0,25 mm [%]	15	16,56	15,30	9,80	28,30	14,30	18,60
(Al+H) _{VYM} [mekv./kg]	15	51,2	51,1	31,0	88,0	40,1	60,4
K _{VYM} [mekv./kg]	15	1,31	1,38	0,45	2,14	0,79	1,71
Ca _{VYM} [mekv./kg]	15	9,31	4,01	< 1,0	39,1	3,40	13,2
Mg _{VYM} [mekv./kg]	15	3,43	2,53	0,53	8,43	1,56	4,95
Na _{VYM} [mekv./kg]	15	0,22	0,19	0,14	0,37	0,16	0,28
Mn _{VYM} [mekv./kg]	15	1,23	1,00	0,58	2,30	0,65	1,80
Al _{VYM} [mekv./kg]	15	48,1	49,3	28,9	84,0	35,4	55,8
Fe _{VYM} [mekv./kg]	15	< 0,3	< 0,3	< 0,3	< 0,3	< 0,3	< 0,3
CEC [mekv./kg]	15	65,5	61,6	34,4	99,4	56,2	75,6
BS [%]	15	20,63	13,30	6,00	48,90	9,80	38,80

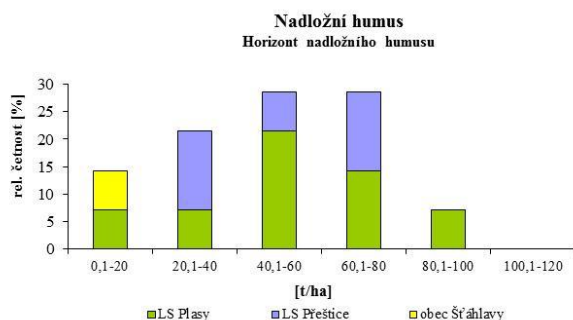
OM 06427
Por. sk. 807C₁₇

Tab. 6: Popisné statistiky – dub-listy

	N	Průměr	Medián	Minimum	Maximum	Dolní kvartil	Horní Kvartil
Al [mg/kg]	12	48,6	47,4	31,9	69,1	45,4	51,3
B [mg/kg]	12	39,4	40,2	24,4	48,2	35,6	45,5
Ca [mg/kg]	12	9658	9570	7100	11800	8760	10800
Cd [mg/kg]	12	0,14	0,14	0,05	0,19	0,11	0,17
Cr [mg/kg]	12	0,28	0,26	0,15	0,56	0,21	0,32
Cu [mg/kg]	12	7,74	7,45	6,05	9,26	7,32	8,63
Fe [mg/kg]	12	73,5	73,2	47,5	95,8	65,5	82,7
K [mg/kg]	12	12934	12350	8710	16500	11600	14750
Mg [mg/kg]	12	2008	1955	1290	2680	1775	2330
Mn [mg/kg]	12	1100	1025	387	2070	821	1270
N [%]	12	2,44	2,42	2,18	2,61	2,34	2,58
Ni [mg/kg]	12	4,38	3,86	2,75	6,50	3,24	5,73
P [mg/kg]	12	2193	2200	1620	2790	2075	2380
Pb [mg/kg]	12	< 0,20	< 0,20	< 0,20	0,24	< 0,20	< 0,20
S [mg/kg]	12	1603	1580	1440	1770	1530	1690
Zn [mg/kg]	12	20,0	19,7	17,5	24,2	18,1	21,6

2.1.1. Nadložní humus

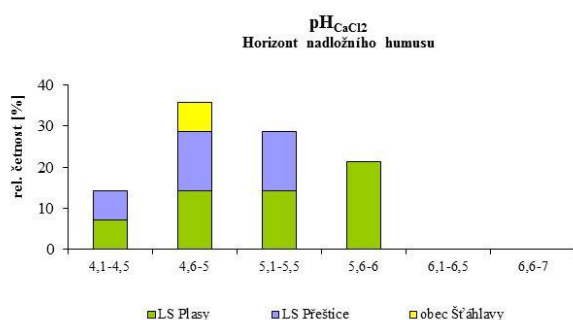
Obrázek 1: Množství nadložního humusu zjištěné v porostech na jednotlivých LS

Množství nadložního humusu se v šetřeném souboru pohybuje od 18 do 88 t.ha⁻¹. Maximální hodnota je způsobena zřejmě lokálním nahromaděním materiálu na stanovišti. Pro oblast charakteristickým množstvím nadložního materiálu je 40 – 70 t.ha⁻¹, tedy hodnota odpovídající mulové až moderové humusové formě. Mulová forma je typická na stanovištích 06502, 06503 a 06505, kde jsou zjištěna množství od 18 do 33 t.ha⁻¹.

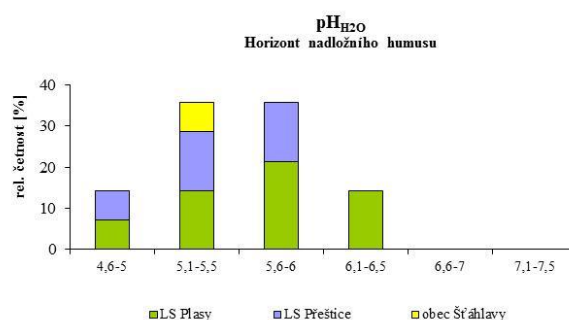
2.1.2. Půdní chemická reakce výměnná - pH_{CaCl2}

Formám humusu odpovídá výše kyselosti, charakterizovaná hodnotou mediánu chemické půdní reakce výměnné - 5,0. Materiál nadložního organického horizontu je hodnocen jako středně kyselý. Nejmenší kyselost (pH_{CaCl2} > 5,5) je zjištěna v dubových porostech v genové základně Doubrava. Organominerální a minerální horizont je silně kyselý.

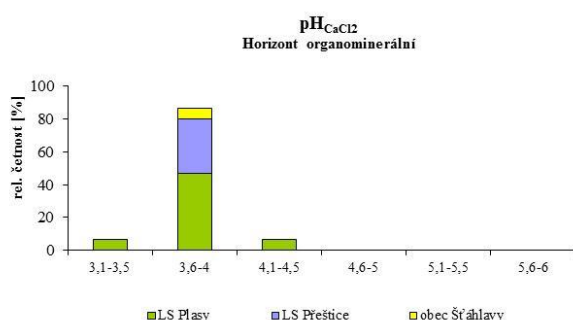
a)

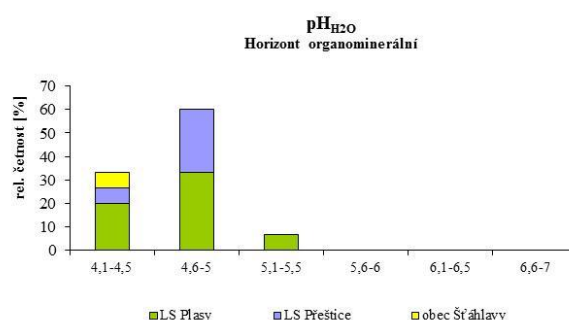
a)

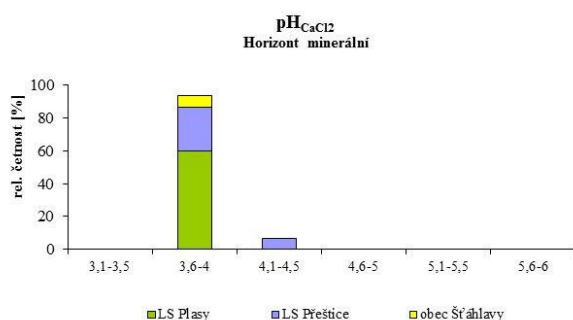
b)

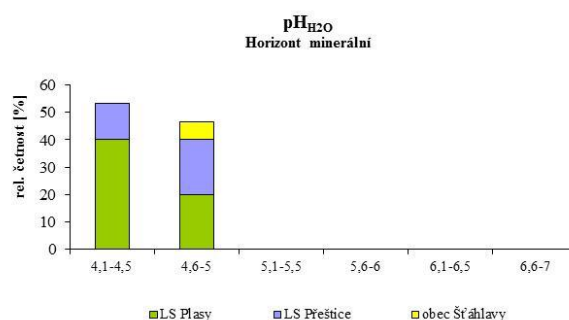
b)

c)

c)

Obrázek 2: Hodnota pH_{CaCl2} zjištěná v horizontu nadložního humusu (a), v organominerálním horizontu (b) a v minerálním horizontu (c) vzorkovaných porostů na jednotlivých LS

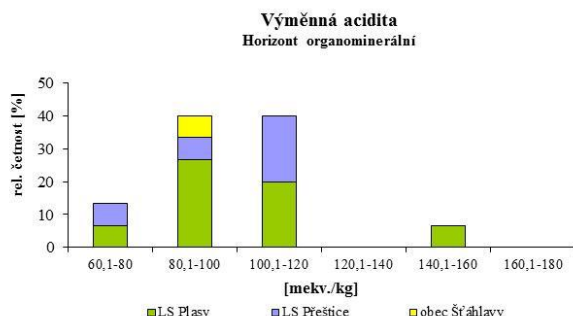
Obrázek 3: Hodnota pH_{H2O} zjištěná v horizontu nadložního humusu (a), v organominerálním horizontu (b) a v minerálním horizontu (c) vzorkovaných porostů na jednotlivých LS

2.1.3. Půdní chemická reakce aktivní - pH_{H2O}

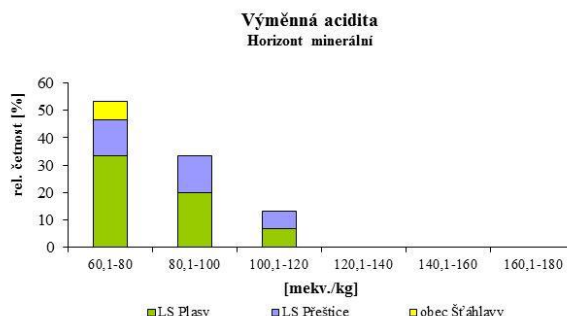
Chemická půdní reakce aktivní je v horizontu nadložním středně až mírně kyselá. V organominerálním a minerálním horizontu je středně kyselá. Vzorkováním je zřejmě odebrána zemina především z eluviálního minerálního horizontu, který má vyšší kyselost než nad ním položený horizont organominerální. V hodnotách půdních reakcí nejsou zjištěny extrémní hodnoty.

2.1.4. Výměnná acidita (Adams, Evans)

a)

b)

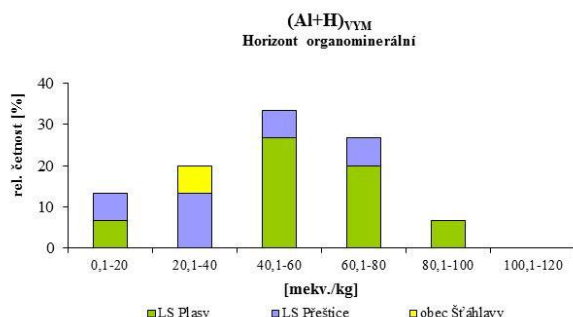

Obrázek 4: Hodnota výměnné acidity zjištěná v organominerálním horizontu (a) a v minerálním horizontu (b) vzorkovaných porostů na jednotlivých LS

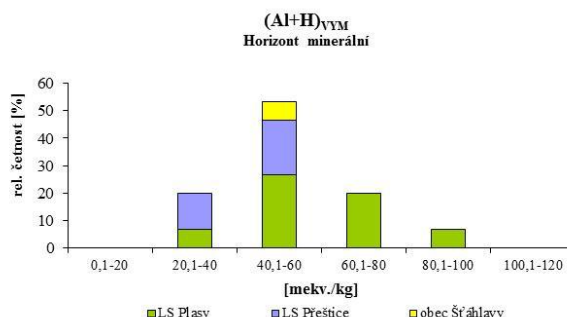
V organominerálním horizontu dosahuje výměnná acidita hodnoty 99 mekv.kg⁻¹. Informuje o množství hydroxoniových iontů v půdním roztoku. Výměnná acidita je v tomto horizontu nerovnoměrná s několika vysokými hodnotami v oblasti 140 – 160 mekv.kg⁻¹, vyvolanými aktuálním vstupem okyselujících iontů. V minerálním horizontu se projevuje pufrovací schopnost půdy. Rozdělení četností je zde klesající s největším podílem stanovišť v intervalu 60,1 – 80,0 mekv.kg⁻¹. Tato hodnota odpovídá stanovištím dubového hospodářství středních poloh.

2.1.5. Výměnná acidita titrační - Al+H

a)

b)

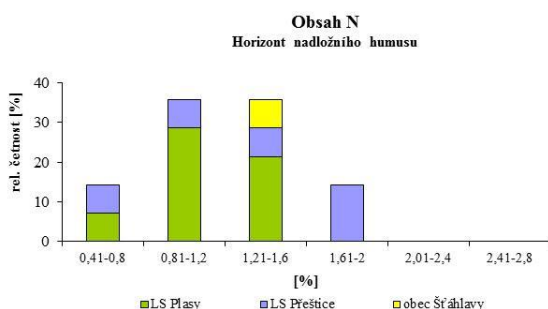

Obrázek 5: Hodnota (Al+H) zjištěná v organominerálním horizontu (a) a v minerálním horizontu (b) vzorkovaných porostů na jednotlivých LS

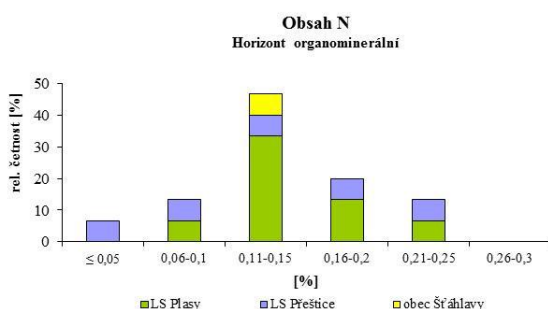
Výměnný hliník hydratovaný kationtem H⁺ dosahuje v obou minerálních horizontech hodnoty mediánu kolem 50 mekv.kg⁻¹. Jedná se o hliník vytěsňený ze sorpčního komplexu roztokem BaCl₂.

2.1.6. Celkový dusík - N_{tot}

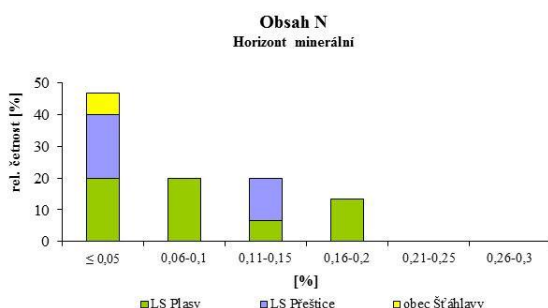
a)

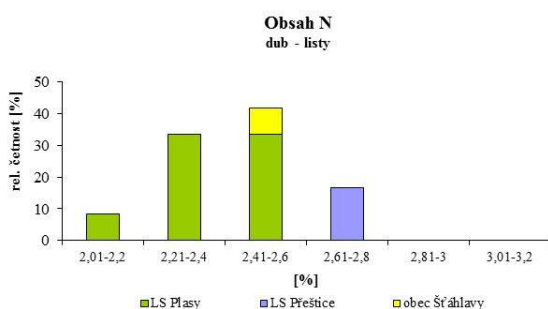
b)

c)

d)

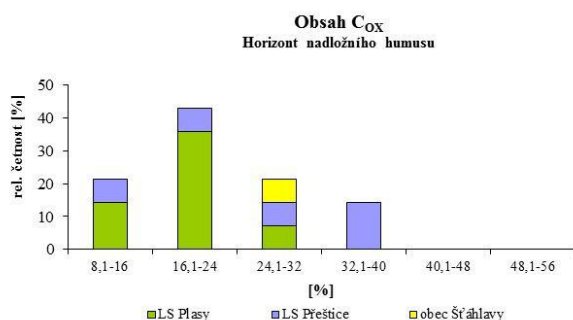
V nadložním organickém horizontu se obsah celkového dusíku N_{tot} pohybuje v oblasti dobré zásoby. Zvlášť vysoké obsahy byly zjištěny v bučinách genové základny Běleč na LS Přeštice. Rozložení četností je rovnoměrné v nadložním a organominerálním horizontu. V horizontu minerálním přechází do rozdělení klesajícího. To je způsobeno velmi nízkými hodnotami dusíku v minerální půdě. Ty jsou zjištěny na polovině studovaných stanovišť, včetně bělečských bučin s velmi vysokým obsahem v nadložním organickém horizontu. Výživa dusíkem je na dobré úrovni a má stoupající tendenci po dobu pozorování ve všech horizontech i v úrovni výživy asimilačních pletiv.

Obrázek 6: Obsah N zjištěný v horizontu nadložního humusu (a), v organominerálním horizontu (b), v minerálním horizontu (c) a v listech (d) dubu vzorkovaných porostů na jednotlivých LS

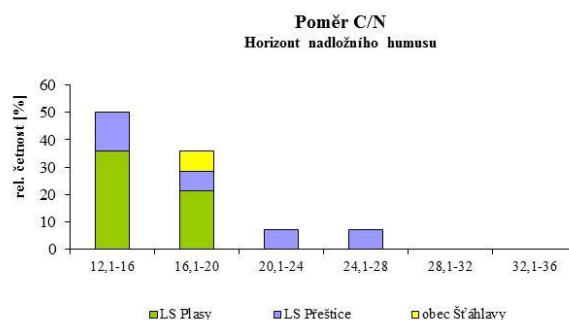
2.1.7. Spalitelný uhlík - C_{ox}

S obsahy dusíku v půdním profilu souvisí obsah spalitelného uhlíku (C_{ox}), který rychle klesá směrem do spodní části profilu. V organominerálním horizontu odpovídá středně humózním a v minerálním horizontu mírně humózním půdám. Vyšší obsahy C_{ox} a humóznější půdy jsou v bučinách na LS Přeštice.

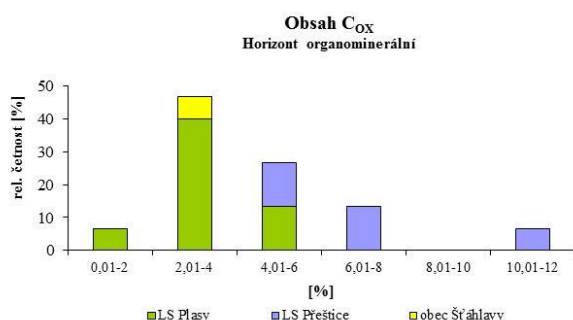
a)

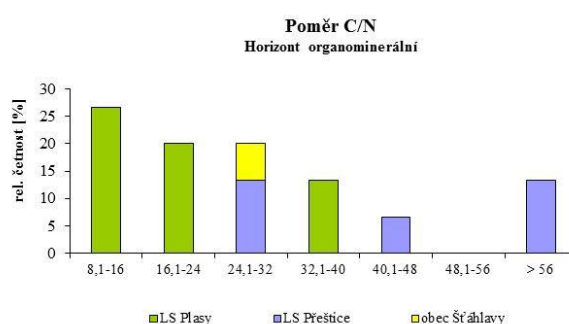
a)

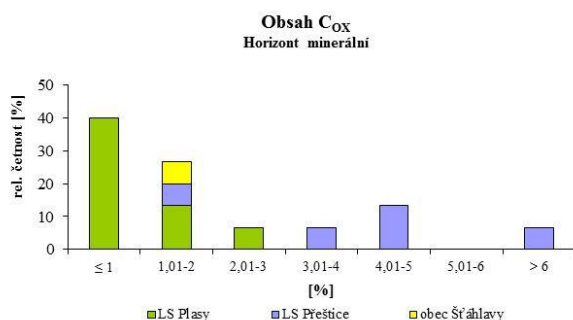
b)

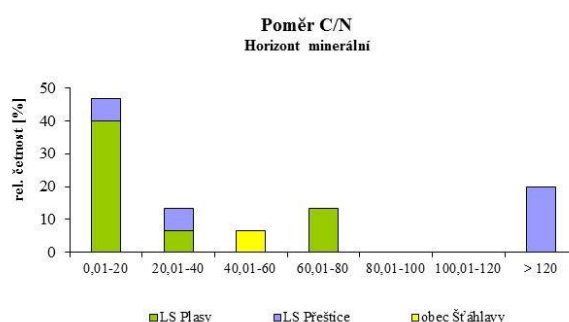
b)

c)

c)

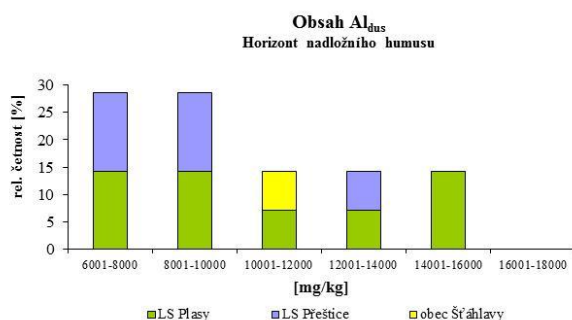
Obrázek 7: Obsah C_{ox} zjištěný v horizontu nadložního humusu (a), v organominerálním horizontu (b) a v minerálním horizontu (c) vzorkovaných porostů na jednotlivých LS

Obrázek 8: Poměr C/N zjištěný v horizontu nadložního humusu (a), v organominerálním horizontu (b) a v minerálním horizontu (c) vzorkovaných porostů na jednotlivých LS

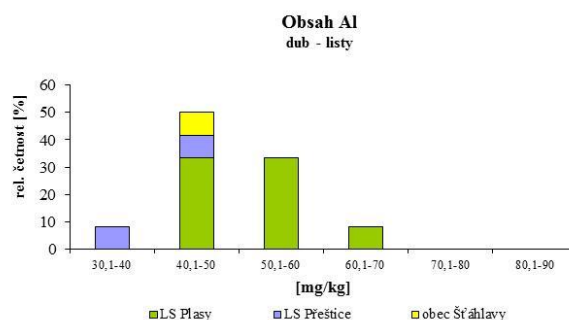
2.1.8. Pomě uhlíku a dusíku - C/N

Poměr spalitelného uhlíku k celkovému dusíku (C_{ox}/N_{tot}) je velmi nízký v nadložním organickém horizontu. Je typický pro stanoviště s rychle se rozkládajícím organickým opadem. V minerální části profilů je tento poměr roven asi 25. To odpovídá nízkým hodnotám dusíku, který je zřejmě spotřebováván kořeny rostlin. Eutrofizace půdní vody dusíkem v těchto ekosystémech nehrozí.

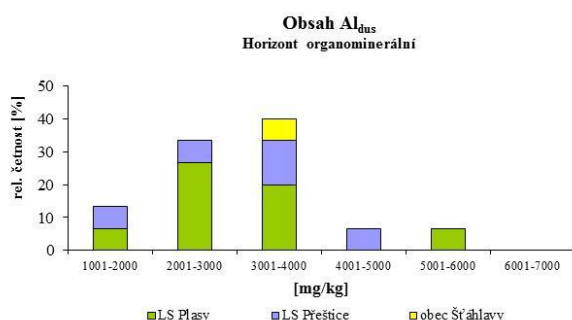
a)

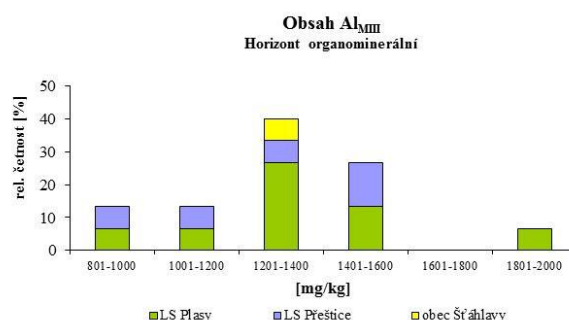
a)

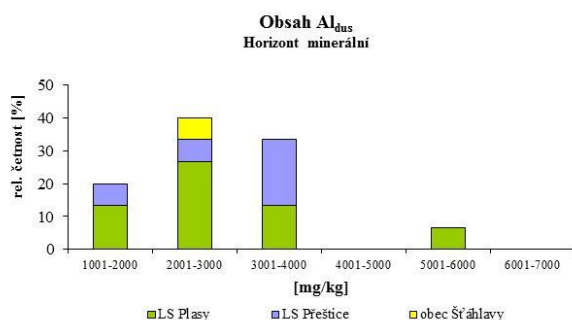
b)

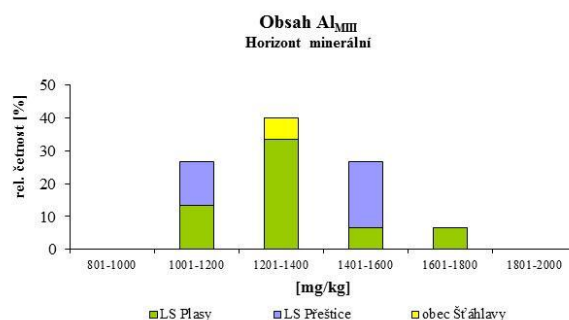
b)

c)

c)

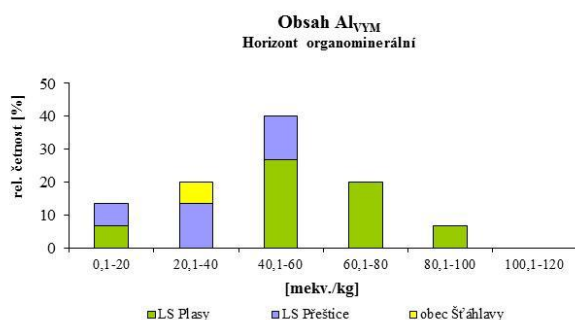
Obrázek 9: Obsah Al zjištěný v horizontu nadložního humusu (a), v organominerálním horizontu (b) a v minerálním horizontu (c) vzorkovaných porostů na jednotlivých LS ve výluhu 2M HNO_3 (dus)

Obrázek 10: Obsah Al zjištěný v listech dubu (a). Obsah Al v organominerálním horizontu (b) a v minerálním horizontu (c) vzorkovaných porostů na jednotlivých LS ve výluhu Mehlich III (MIII)

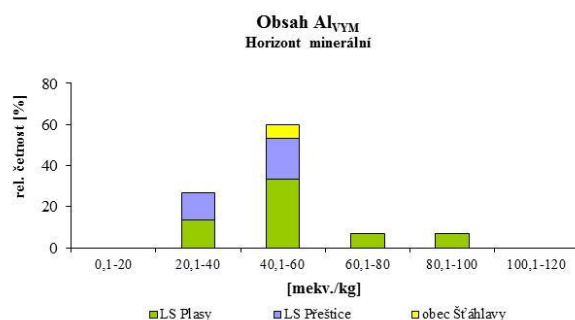
2.1.9. Hliník - Al

Obsah hliníku (Al) v nadložním organickém horizontu je velmi vysoký. Na 8 ze 14 studovaných stanovišť je velmi vysoký, přesahující hodnotu $9\,000\text{ mg}\cdot\text{kg}^{-1}$. V minerální části profilů jsou jeho obsahy nízké až velmi nízké. V asimilačních pletivech dosahují pouze nízké úrovně u všech studovaných dřevin. Rostlinám přístupný hliník (Al_{MIII}) dosahuje asi poloviny extrahovatelného obsahu, zjištěného roztokem HNO_3 . Podíl výměnného hliníku vázaného sorpčním komplexem dosahuje v minerální půdě střední úrovně.

a)

b)

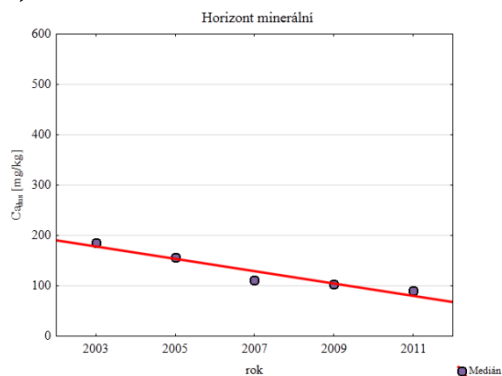

Obrázek 11: Obsah Al zjištěný v organominerálním horizontu (a) a v minerálním horizontu (b) vzorkovaných porostů na jednotlivých LS ve výluhu 0,1M $BaCl_2$ (VYM)

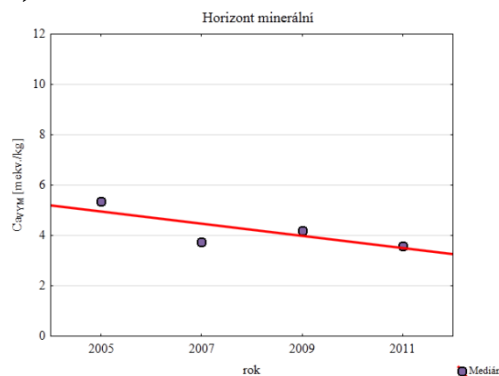
2.1.10. Vápník – Ca

Extrahovatelná zásoba vápníku (Ca_{dus}) je v nadložním organickém materiálu velmi vysoká. V organominerálním horizontu je na nízké úrovni a v minerálním horizontu na velmi nízké úrovni. Obsah rostlinám přístupného vápníku (Ca_{MIII}) hodnotíme jako dobrý a velmi nízký v organominerálním a v minerálním horizontu. Vyšší hodnoty jsou zjištěny v bučinách genové základny Běleč. Dlouhodobé sledování obsahů extrahovatelného (Ca_{dus}) i výměnného (Ca_{VYM}) v minerálním horizontu (obr. 12) ukazuje klesající tendenci. Úroveň výživy hodnocená podle obsahů Ca v asimilačních pletivech dubu je na dobré úrovni. Výrazný rozdíl je v hodnotách sycení sorpčního komplexu vápníkem (Ca_{VYM}), kde je v organominerálním horizontu zjištěna hodnota 19 mekv. kg^{-1} a v minerálním 4 mekv. kg^{-1} .

a)

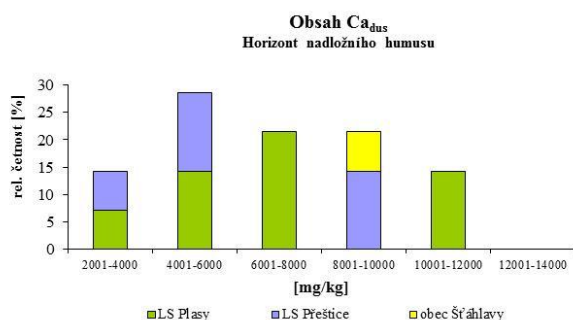
b)

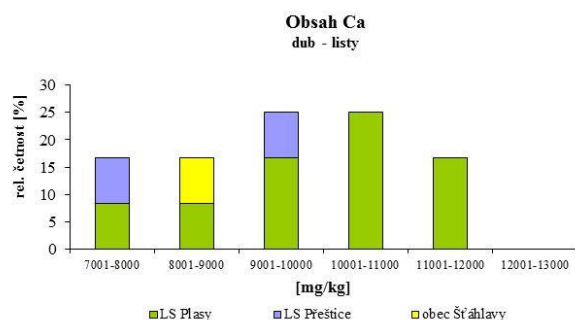
Obrázek 12: Dlouhodobé sledování obsahů extrahovatelného Ca_{dus} (a) i výměnného Ca_{VYM} (b) v minerálním horizontu

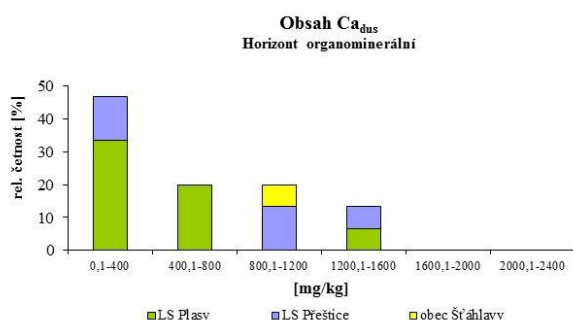
a)

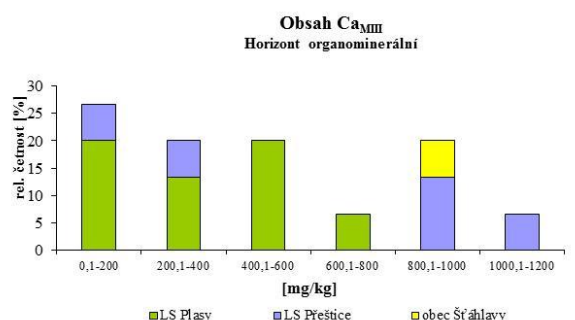
a)

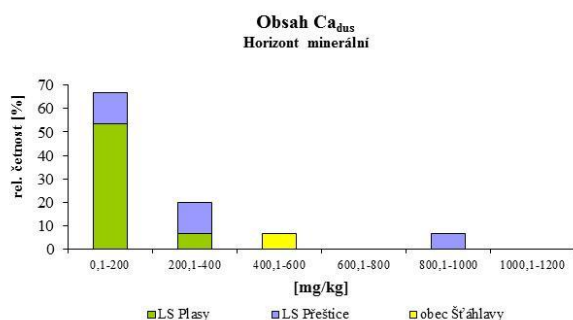
b)

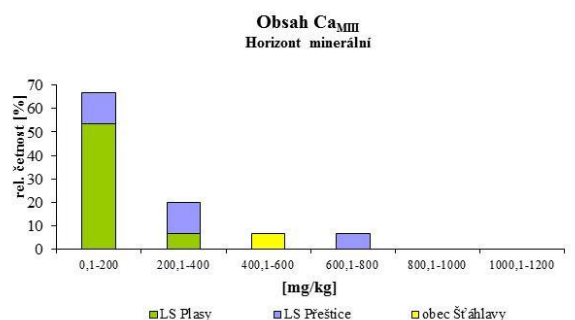
b)

c)

c)

Obrázek 13: Obsah Ca zjištěný v horizontu nadložního humusu (a), v organominerálním horizontu (b) a v minerálním horizontu (c) vzorkovaných porostů na jednotlivých LS ve výluhu 2M HNO_3 (dus)

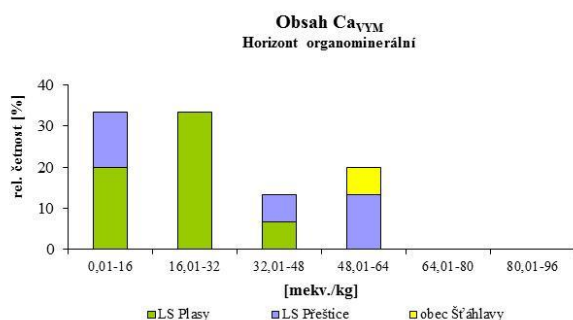
Obrázek 14: Obsah Ca zjištěný v listech dubu (a). Obsah Ca v organominerálním horizontu (b) a v minerálním horizontu (c) vzorkovaných porostů na jednotlivých LS ve výluhu Mehlich III (MIII)

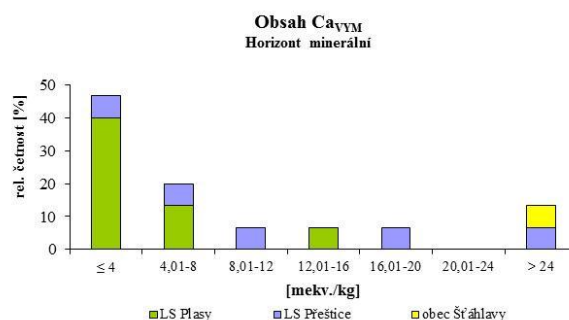
OM 06501
Por. sk. 807D₇

a)

b)

Obrázek 15: Obsah Ca zjištěný v organominerálním horizontu (a) a v minerálním horizontu (b) vzorkovaných porostů na jednotlivých LS ve výluhu 0,1M BaCl₂ (VYM)

2.1.11. Kadmium - Cd

Zatížení nadložního organického horizontu nabývá hodnot od $<0,20$ do $0,56 \text{ mg.kg}^{-1}$ a odpovídá převážně nízké úrovni. V minerálních částech půdních profilů nedosahují většinou hodnoty detekčního minima $0,20 \text{ mg.kg}^{-1}$. Velmi vysoké hodnoty jsou zjištěny v genové základně Běleč na území LS Přeštice. V této lokalitě mohou být vyšší obsahy kadmia horninového původu. Geologickým podkladem jsou bulžníky. Nižší obsahy kadmia na odběrném místě 06509, v této lokalitě, mohou být způsobeny vyšším podílem hlíny na hlubším profilu. Horninovému původu napovídají i vyšší obsahy v asimilačních pletivech na této lokalitě. Vyšší obsahy v horní části půdního profilu v katastrálním území obce Šťáhlavy jsou zřejmě způsobeny vzdušnou kontaminací z nedaleké železnice.

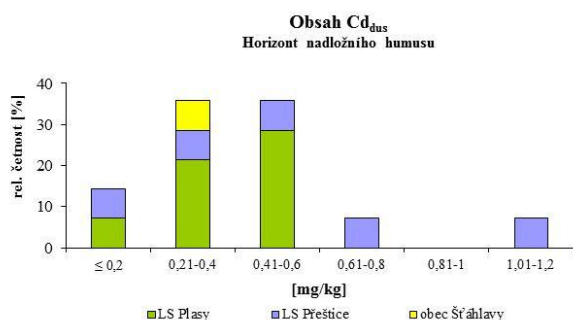
Tab.7: Obsahy kadmila (Cd) na vybraných místech [mg/kg]

OM	kat. území	nadložní organický horizont	organominerální horizont	minerální horizont	chemizmus listů
06005	Šťáhlavice	0,29	0,23	$< 0,20$	0,05
06507	Malechov	0,72	1,01	0,24	0,17
06508	Malechov	1,06	0,58	0,40	0,22
06509	Malechov	$< 0,20$	$< 0,20$	$< 0,20$	0,20

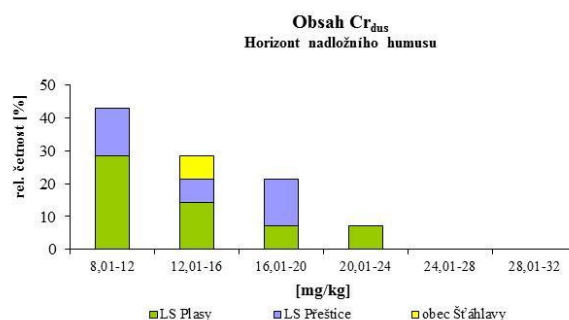

OM 06502
Por. sk. 806C₆

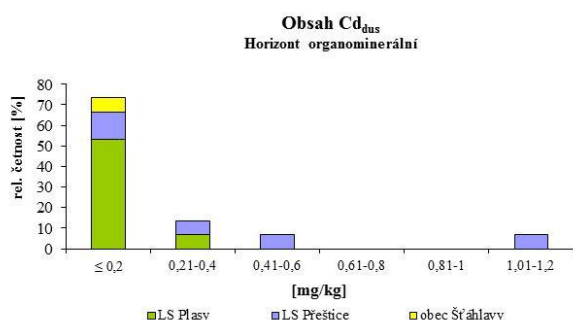
a)

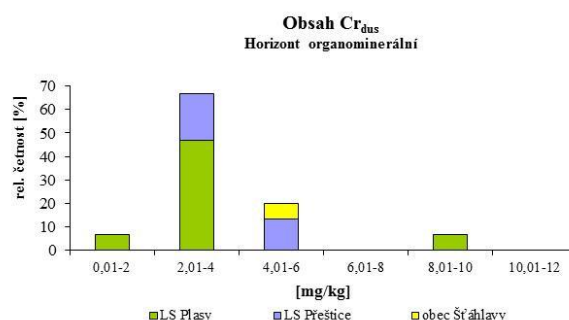
a)

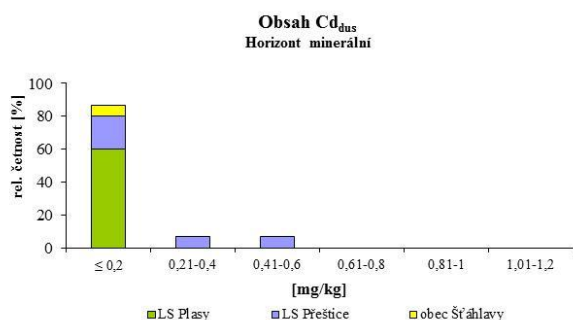
b)

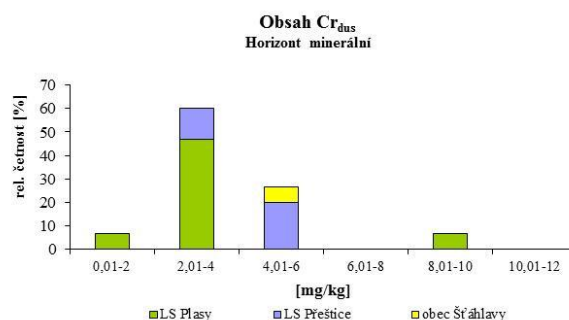
b)

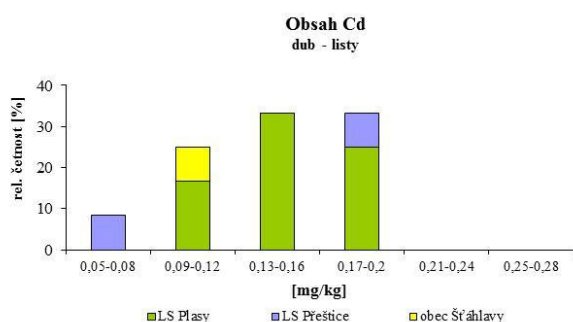
c)

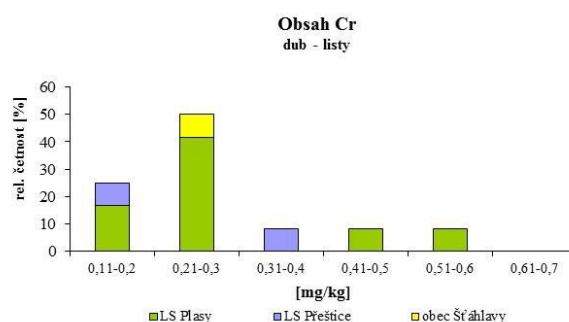
c)

d)

d)

Obrázek 16: Obsah Cd zjištěný v horizontu nadložního humusu (a), v organominerálním horizontu (b), v minerálním horizontu (c) ve výluhu 2M HNO_3 (dus) a v listech dubu (d) vzorkovaných porostů na jednotlivých LS

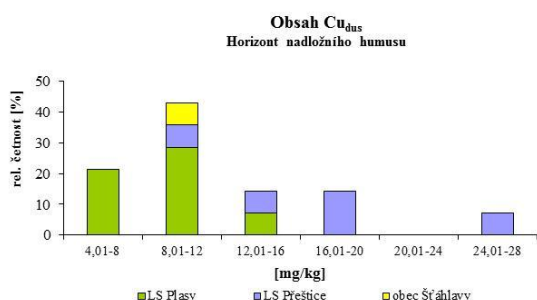
Obrázek 17: Obsah Cr zjištěný v horizontu nadložního humusu (a), v organominerálním horizontu (b), v minerálním horizontu (c) ve výluhu 2M HNO_3 (dus) a v listech dubu (d) vzorkovaných porostů na jednotlivých LS

2.1.12. Chrom - Cr

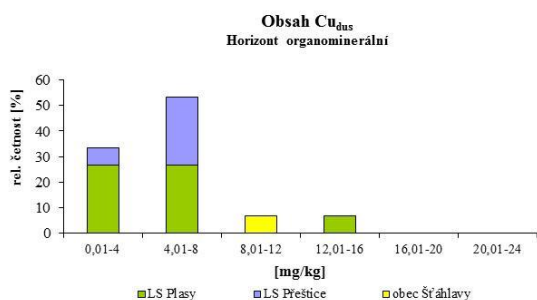
Zatížení nadložního organického horizontu chromem je na střední úrovni. V organominerálním horizontu jsou obsahy nízké, v minerálním horizontu jsou poněkud vyšší (na střední úrovni). Extrémní zatížení je zjištěno na odběrném místě 06509 (por. sk. 904D_{17/2b}) na LS Plasy. V obsazích nejsou zjištěny územní rozdíly.

2.1.13. Měď - Cu

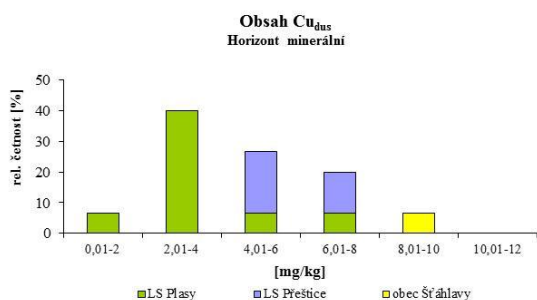
a)

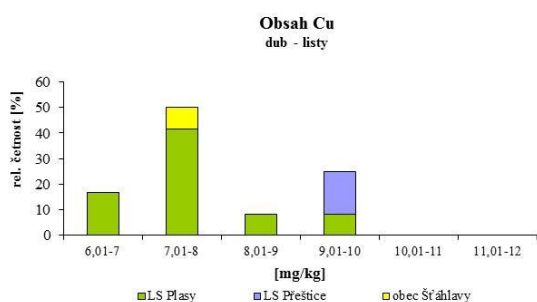
b)

c)

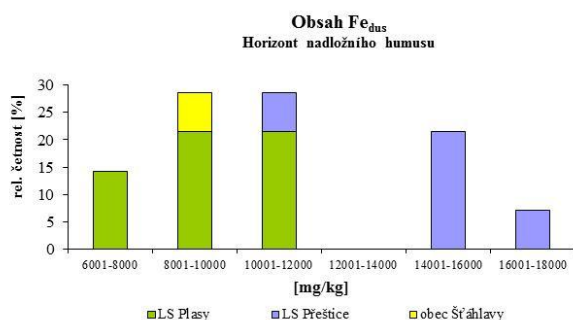
d)

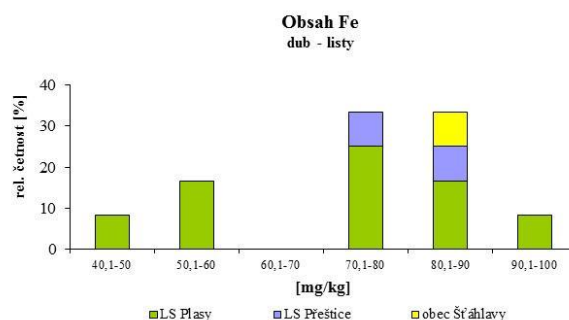
Obsah mědi (Cu) v nadložním organickém horizontu je na střední úrovni. V minerálních horizontech dosahuje hodnoty kolem 5 mg.kg⁻¹, což odpovídá nízkým obsahům. Extrémní hodnoty nejsou zjištěny. Rovněž územní rozdílnost není výrazná. Obsahy v asimilačních pletivech jsou na střední úrovni.

Obrázek 18: Obsah Cu zjištěný v horizontu nadložního humusu (a), v organominerálním horizontu (b), v minerálním horizontu (c) ve výluhu 2M HNO₃ (duš) a v listech dubu (d) vzorkovaných porostů na jednotlivých LS

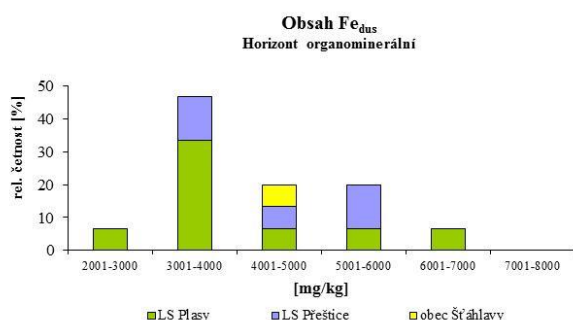
a)

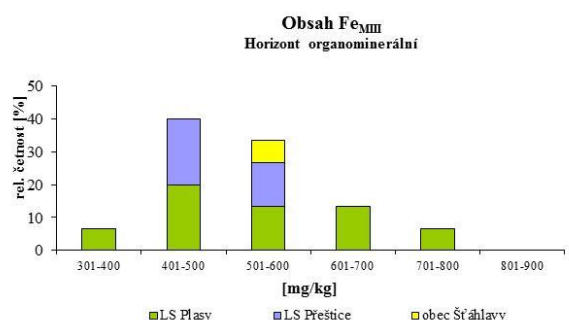
a)

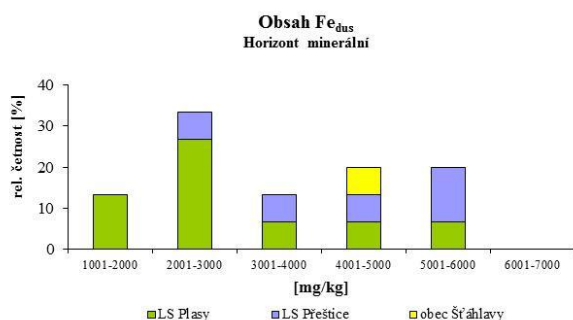
b)

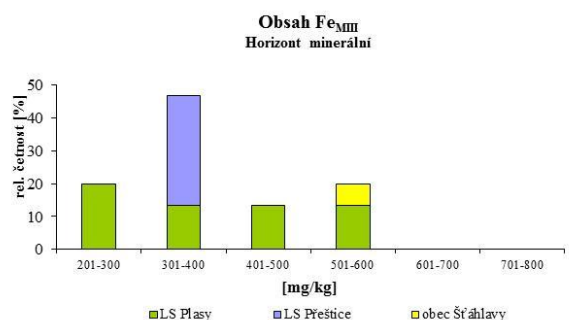
b)

c)

c)

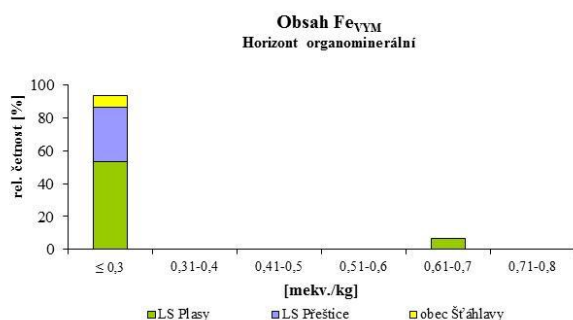
Obrázek 19: Obsah Fe zjištěný v horizontu nadložního humusu (a), v organominerálním horizontu (b) a v minerálním horizontu (c) vzorkovaných porostů na jednotlivých LS ve výluhu 2M HNO_3 (dus)

Obrázek 20: Obsah Fe zjištěný v listech dubu (a). Obsah Fe v organominerálním horizontu (b) a v minerálním horizontu (c) vzorkovaných porostů na jednotlivých LS ve výluhu Mehlich III (MIII)

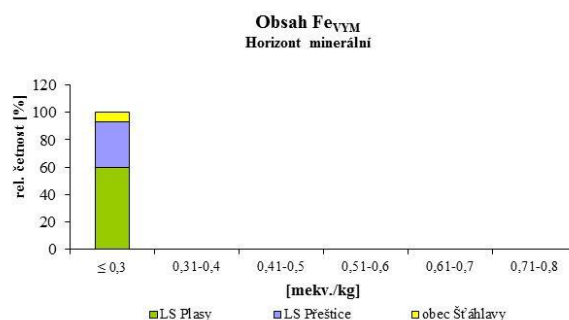
2.1.14. Železo - Fe

V nadložním organickém horizontu jsou obsahy železa velmi vysoké. Jako nejvyšší se jeví v genové základně Běleč na území LS Přestice. V minerálních částech profilů jsou obsahy (Fe_{dus}) nízké. Přístupná forma železa (Fe_{MIII}) odpovídá asi 10 % extrahovatelného obsahu (Fe_{dus}). Nízké obsahy jsou zjištěny rovněž v asimilačních pletivech. Extrahovatelné obsahy (Fe_{dus}) jsou poněkud vyšší v půdách genové základny Běleč. V přístupných obsazích se však tato územní rozdílnost neprojevuje. Výměnná forma železa (Fe_{VYM}) je velmi nízká, nedosahuje detekčního minima. Obsahy všech studovaných forem mají podle dlouhodobého pozorování klesající tendenci.

a)

b)

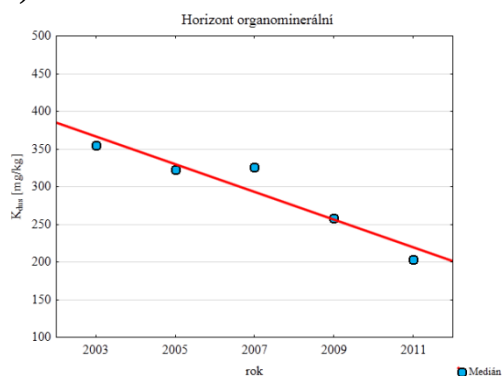

Obrázek 21: Obsah Fe zjištěný v organominerálním horizontu (a) a v minerálním horizontu (b) vzorkovaných porostů na jednotlivých LS ve výluhu 0,1M $BaCl_2$ (VYM)

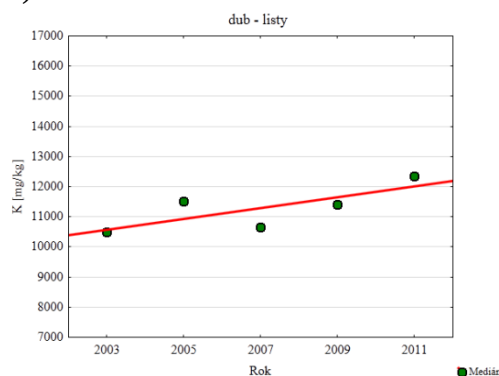
2.1.15. Draslík - K

Obsahy draslíku zjištěné v nadložním organickém horizontu jsou velmi vysoké. Nabývají hodnot od 1170 do 3630 $mg.kg^{-1}$. V minerálních horizontech je úbytek do spodin profilu. Hodnota mediánu extrahovatelného obsahu (K_{dus}) klesá ze 193 $mg.kg^{-1}$ v organominerálním horizontu na 160 $mg.kg^{-1}$ v minerálním horizontu. U přístupných obsahů je to z 94 na 71 $mg.kg^{-1}$. Tyto zásoby jsou hodnoceny jako nízké. Úroveň výživy u dubu (medián 12350 $mg.kg^{-1}$) hodnotíme jako vysokou. Sycení sorpčního komplexu draslíkem (K_{VYM}) je na střední úrovni v organominerálním horizontu a na nízké úrovni v minerálním horizontu. Geografická rozdílnost není významná, i když poněkud nižší obsahy jsou zjišťovány v bučinách genové základny Běleč. Podle dlouhodobého pozorování dochází k poklesu extrahovatelného obsahu K v organominerálním horizontu a ke zlepšování úrovně výživy dubu.

a)

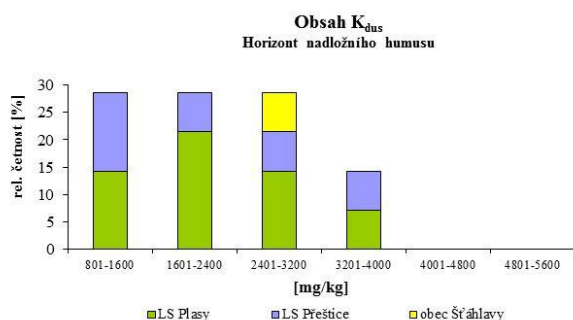

b)

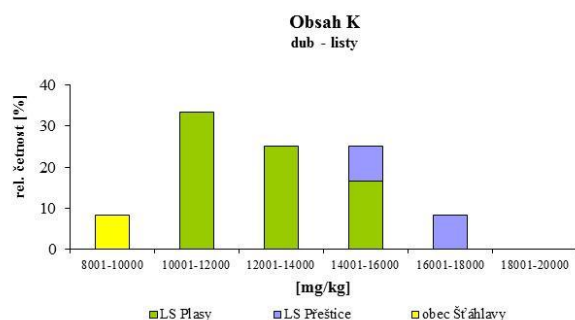

Obrázek 22: Dlouhodobé sledování obsahu extrahovatelného K_{dus} v organominerálním horizontu (a) a obsahu K v listech dubu (b)

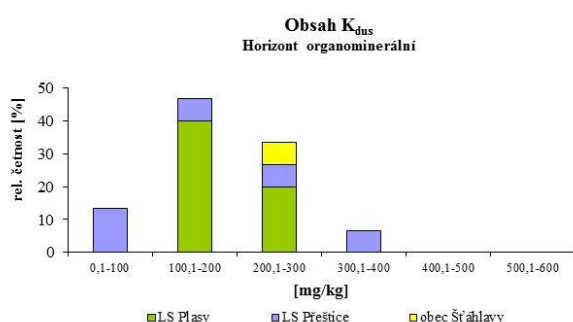
a)

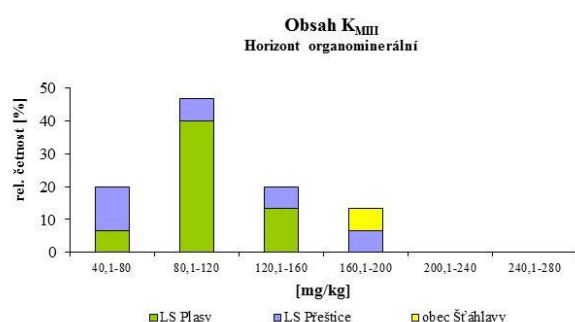
a)

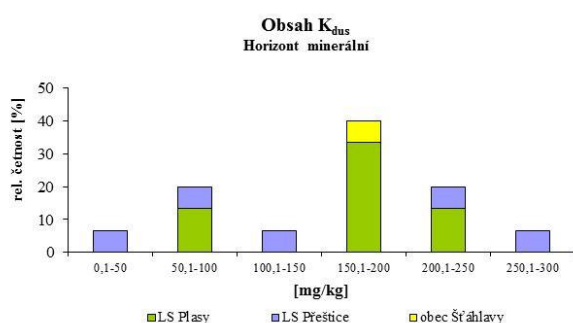
b)

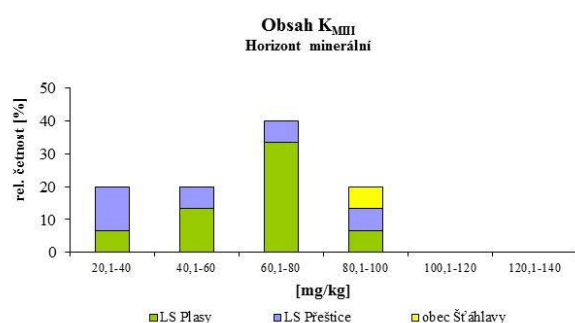
b)

c)

c)

Obrázek 23: Obsah K zjištěný v horizontu nadložního humusu (a), v organominerálním horizontu (b) a v minerálním horizontu (c) vzorkovaných porostů na jednotlivých LS ve výluhu 2M HNO_3 (dus)

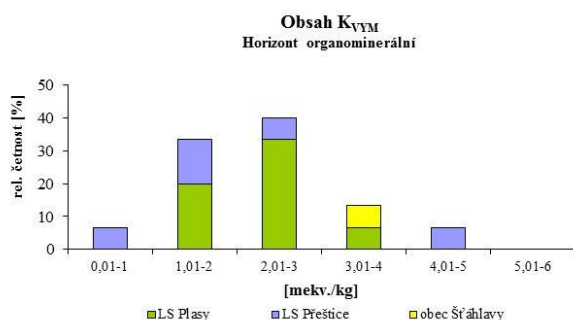
Obrázek 24: Obsah K zjištěný v listech dubu (a). Obsah K v organominerálním horizontu (b) a v minerálním horizontu (c) vzorkovaných porostů na jednotlivých LS ve výluhu Mehlich III (MIII)

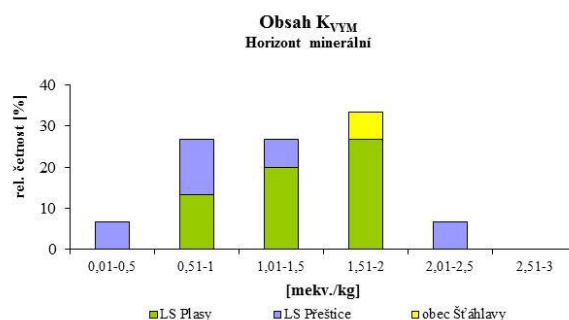
OM 06503
Por. sk. 909D₁₁

a)

b)

Obrázek 25: Obsah K zjištěný v organominerálním horizontu (a) a v minerálním horizontu (b) vzorkovaných porostů na jednotlivých LS ve výluhu 0,1M BaCl₂ (VYM)

2.1.16. Hořčík - Mg

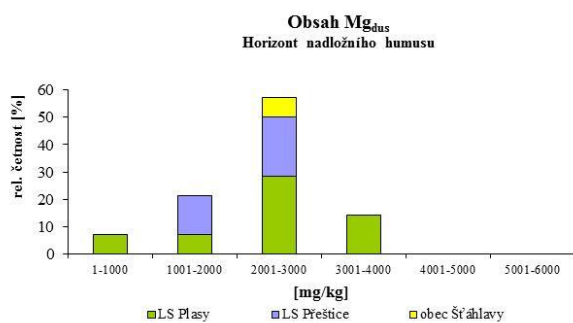
V nadložním organickém horizontu je velmi vysoká zásoba hořčíku. Dosahuje hodnot od 565 mg.kg⁻¹ (což je hodnota nízká) do 3230 mg.kg⁻¹ (což je zásoba extrémně vysoká). Nad hodnotou vyšší než 1251 mg.kg⁻¹ (Materna, 2002) jsou zjištěny obsahy na 12 ze 14 odběrných míst. V porovnání s 75 % percentilem souboru vzorků tohoto horizontu v listnatých porostech, je 7 odběrných míst, tedy 50 % všech odběrných míst v tomto intervalu. Z uvedeného vyplývá bohatost zásoby nadložního organického materiálu, způsobená na hořčík bohatým opadem. Velmi vysoká zásoba extrahovatelného hořčíku (Mg_{dus}) je zjištěna rovněž v organominerálním a v minerálním horizontu (medián – 410 a 318 mg.kg⁻¹). Úroveň výživy u dubu, hodnocená podle hodnoty mediánu (1955 mg.kg⁻¹), je v tomto souboru na dobré úrovni. Pod hranicí této úrovně (1501 mg.kg⁻¹) je zjištěna pouze 141 letá doubrava na odběrném místě 06423, na stanovišti kyselé edafické kategorie, v genové základně Doubrava. S dobrou výživou souvisí i vysoká zásoba přístupného hořčíku (Mg_{MIII}) v organominerálním horizontu (99 mg.kg⁻¹) a dobrá zásoba (46 mg.kg⁻¹) v minerálním horizontu. Sycení sorpčního komplexu kationtem hořčíku Mg²⁺ (Mg_{VYM}) je v organominerálním horizontu na vysoké a v minerálním horizontu na nízké úrovni.

Podle souboru údajů z dlouhodobého sledování je ve všech šetřených kompartmentech zjištěna stabilní případně mírně stoupající tendence.

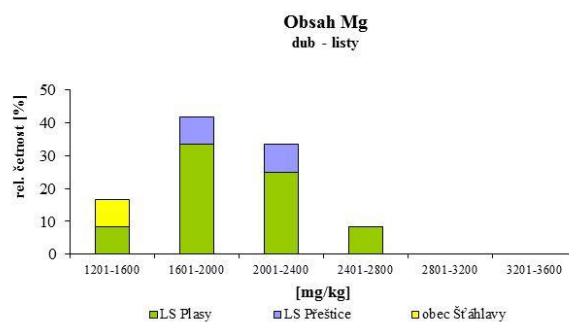

OM 06504
Por. sk. 904B_{17/2b}

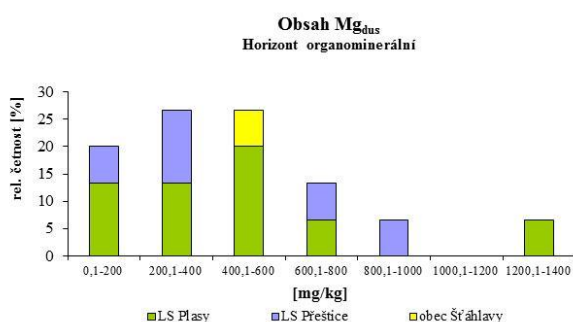
a)

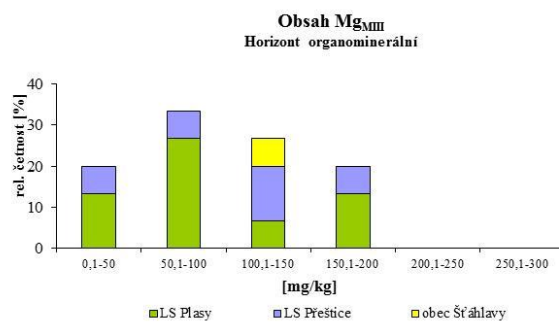
a)

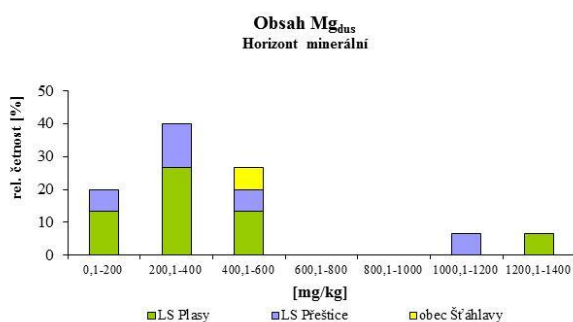
b)

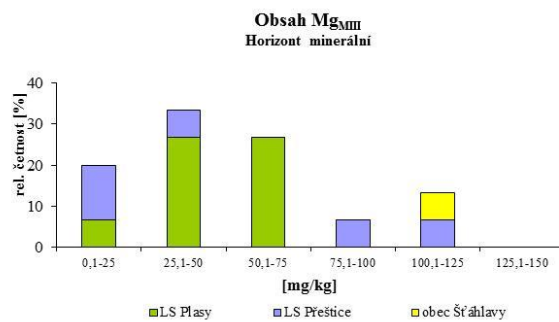
b)

c)

c)

Obrázek 26: Obsah Mg zjištěný v horizontu nadložního humusu (a), v organominerálním horizontu (b) a v minerálním horizontu (c) vzorkovaných porostů na jednotlivých LS ve výluhu 2M HNO_3 (dus)

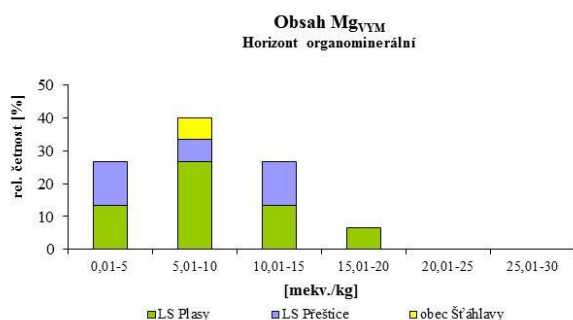
Obrázek 27: Obsah Mg zjištěný v listech dubu (a). Obsah Mg v organominerálním horizontu (b) a v minerálním horizontu (c) vzorkovaných porostů na jednotlivých LS ve výluhu Mehlich III (MIII)

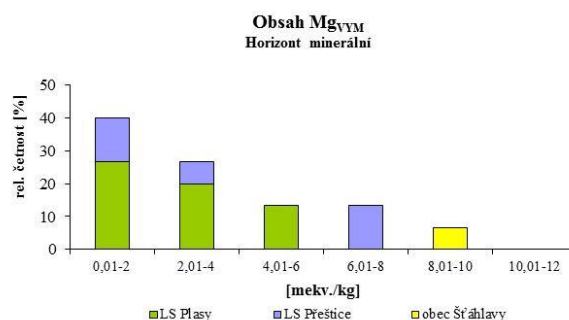
OM 06506
Por. sk. 903C₄

a)

b)

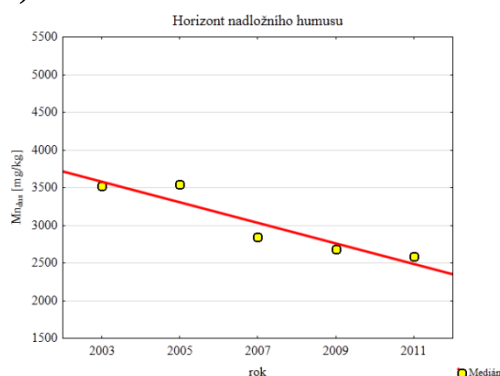
Obrázek 28: Obsah Mg zjištěný v organominerálním horizontu (a) a v minerálním horizontu (b) vzorkovaných porostů na jednotlivých LS ve výluhu 0,1M BaCl₂ (VYM)

2.1.17. Mangan - Mn

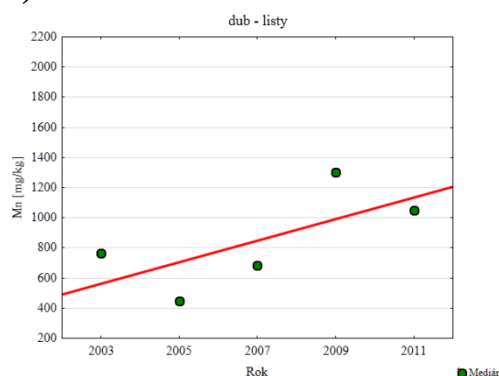
Zásoba manganu (Mn_{dus}) je v nadložním organickém horizontu vysoká s velkým rozpětím hodnot. Výjimečně vysoké obsahy jsou zjištěny na čtyřech odběrných místech v genové základně Doubrava. V minerální části profilů je velmi vysoká zásoba manganu (Mn_{dus}). Výjimečně vysokých hodnot dosahuje především v organominerálním horizontu. V asimilačních pletivech je vysoká úroveň výživy manganem. I zde je zjištěno velké rozpětí obsahů (387 – 2070 mg.kg⁻¹). Tyto obsahy jsou zjištěny na bohatých stanovištích v k.ú. obce Štáhlavy (porost byl vyřazen z genových základů).

Sycení sorpčního komplexu manganem je v organominerálním horizontu velmi vysoké a v minerálním horizontu je hodnoceno jako nízké až střední. Velmi vysoké sycení je zjištěno v porostu v k.ú. obce Štáhlavy (tento porost je vyřazen z průzkumu výživy v genových základnách). V horizontu nadložního humusu má obsah manganu mírně klesající tendenci. V asimilačních pletivech dubu se po dobu sledování zvyšuje.

a)

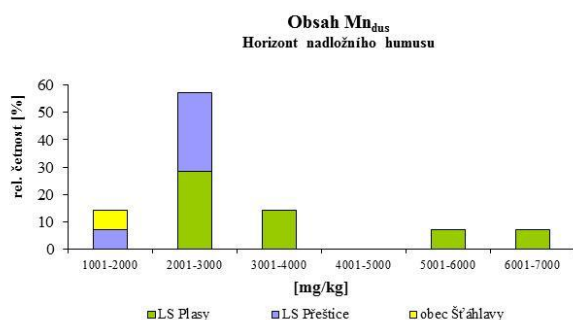

b)

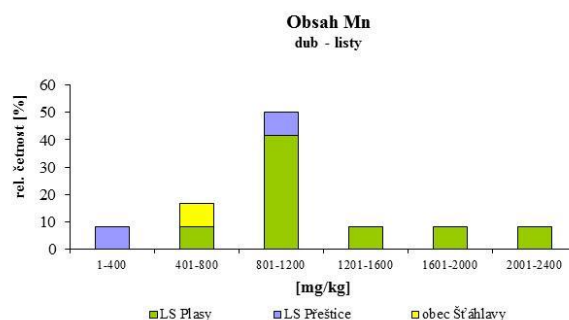

Obrázek 29: Dlouhodobé sledování obsahu extrahovatelného Mn_{dus} v horizontu nadložního humusu (a) a obsahu Mn v listech dubu (b)

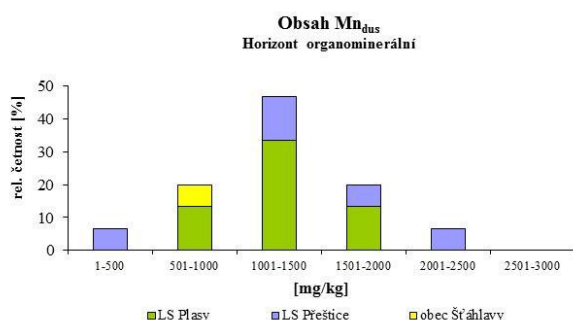
a)

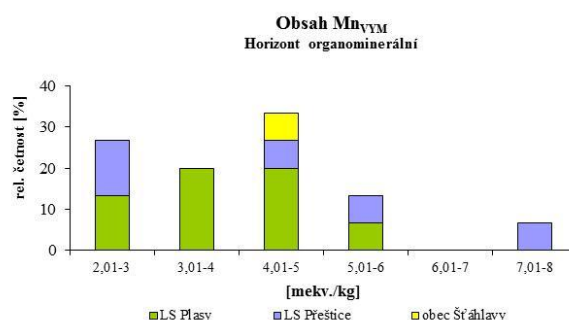
a)

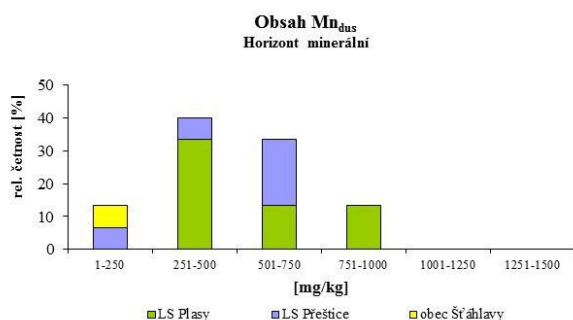
b)

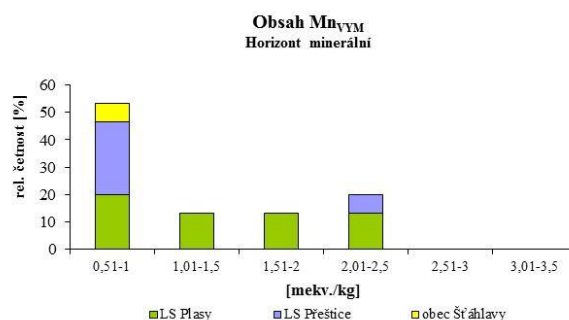
b)

c)

c)

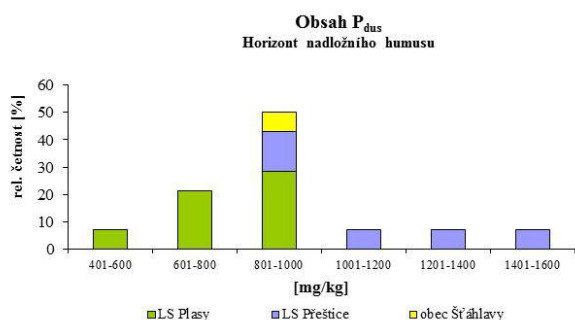
Obrázek 30: Obsah Mn zjištěný v horizontu nadložního humusu (a), v organominerálním horizontu (b) a v minerálním horizontu (c) vzorkovaných porostů na jednotlivých LS ve výluhu 2M HNO_3 (dus)

Obrázek 31: Obsah Mn zjištěný v listech dubu (a). Obsah Mn v organominerálním horizontu (b) a v minerálním horizontu (c) vzorkovaných porostů na jednotlivých LS ve výluhu 0,1M $BaCl_2$ (VYM)

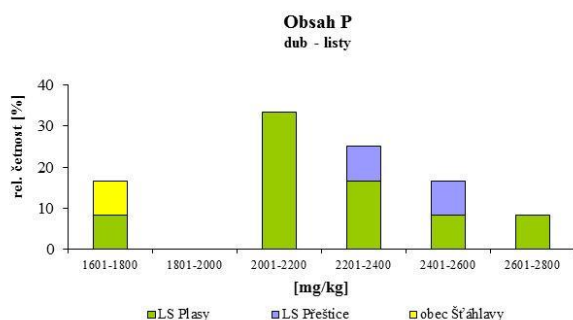
2.1.18. Fosfor - P

Zásoba fosforu (P_{dus}) v horizontu nadložního humusu je nízká až dobrá. Je zde velké rozpětí hodnot ($534 - 1490 \text{ mg.kg}^{-1}$). V dubových porostech je zásoba poněkud menší a pohybuje se v rozmezí nízké až střední úrovně. V bukových porostech na LS Přeštice je zásoba dobrá až vysoká. Extrahovatelná zásoba (P_{dus}) v minerální půdě je na dobré úrovni. Přístupná forma fosforu je v celém profilu na dobré úrovni. V dubových porostech je úroveň výživy u dubu i buku na vysoké úrovni. Na mělkých a kamenitých profilech skupin lesních typů 2S, 2K, 2C, 3A a 4A je vyšší obsah fosforu v minerálním horizontu. Na stanovištích s hlubším profilem je obsah extrahovatelné (P_{dus}) a přístupné (P_{MIII}) formy fosforu ve spodních horizontech nižší.

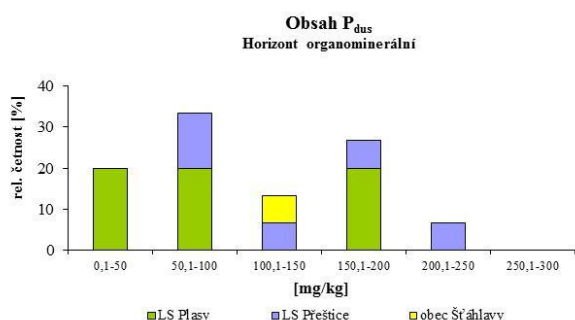
a)

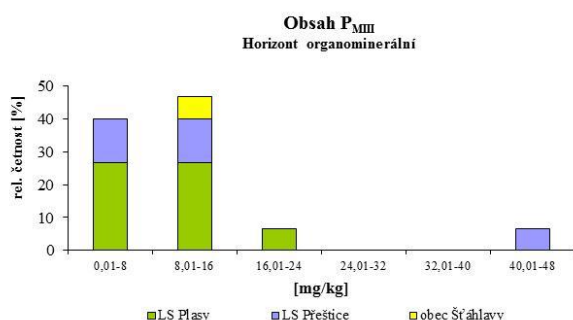
a)

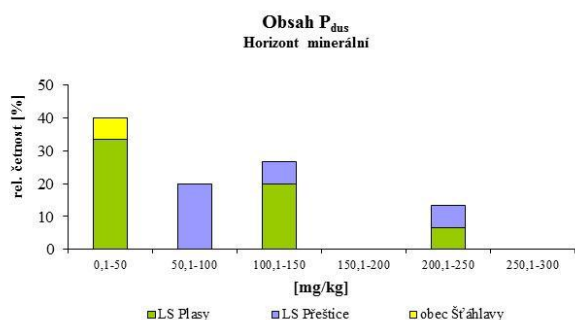
b)

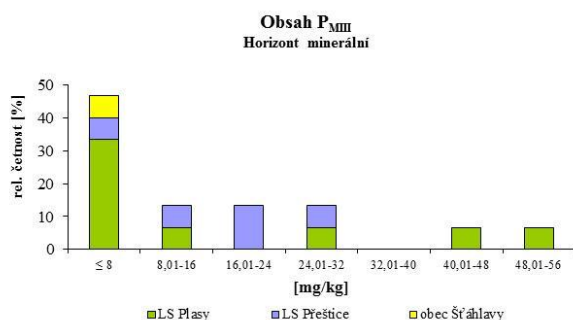
b)

c)

c)

Obrázek 32: Obsah P zjištěný v horizontu nadložního humusu (a), v organominerálním horizontu (b) a v minerálním horizontu (c) vzorkovaných porostů na jednotlivých LS ve výluhu 2M HNO_3 (dus)

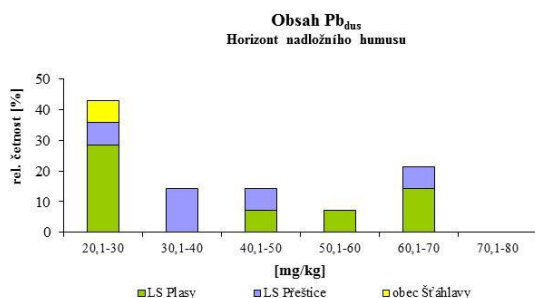
Obrázek 33: Obsah P zjištěný v listech dubu (a). Obsah P v organominerálním horizontu (b) a v minerálním horizontu (c) vzorkovaných porostů na jednotlivých LS ve výluhu Mehlich III (MIII)

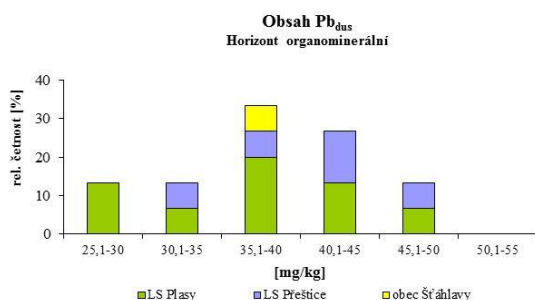
OM 06507
Por. sk. 416B₉

2.1.19. Olovo - Pb

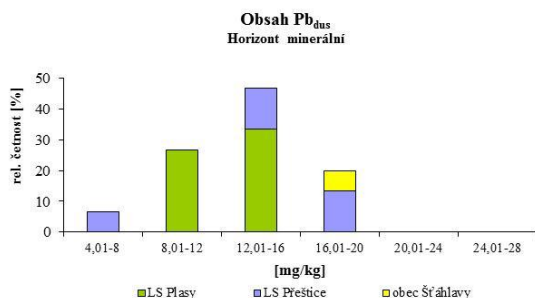
a)

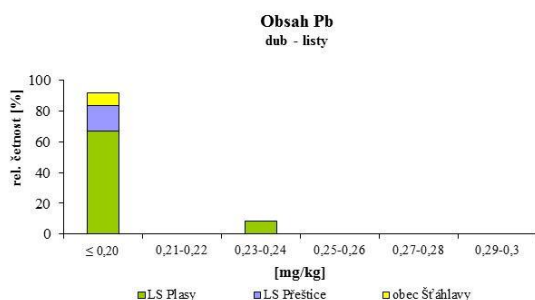
b)

c)

d)

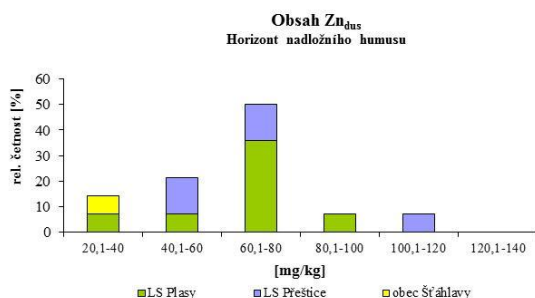

Zatížení nadložního organického horizontu olovem je na nízké úrovni. Nejvyšší obsahy dosahují 70 mg.kg⁻¹. V minerální části profilů jsou obsahy nízké v organominerálním horizontu a velmi nízké v minerálním horizontu. Rovněž v asimilačních pletivech jsou obsahy velmi nízké. Podle dlouhodobého pozorování jsou obsahy olova ve všech kompartmentech stabilní.

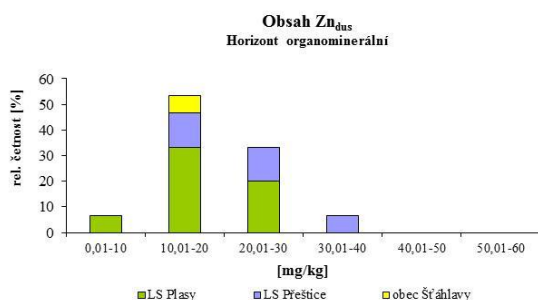
Obrázek 34: Obsah Pb zjištěný v horizontu nadložního humusu (a), v organominerálním horizontu (b), v minerálním horizontu (c) vzorkovaných porostů ve výluhu 2M HNO₃ (du) a obsah Pb v listech dubu (d) na jednotlivých LS

2.1.20. Zinek - Zn

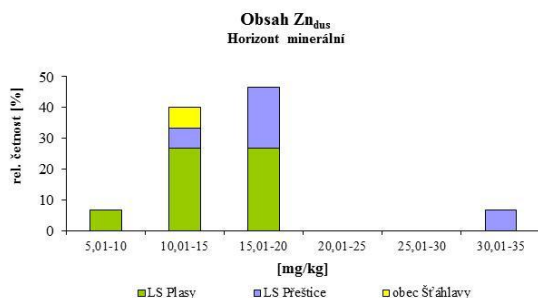
a)

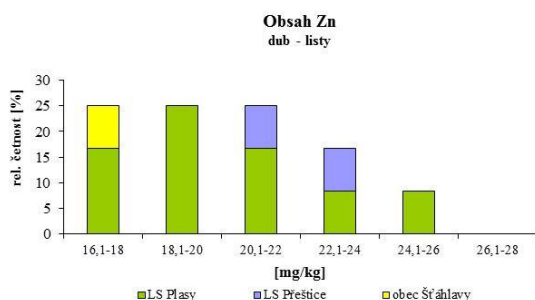
b)

c)

d)

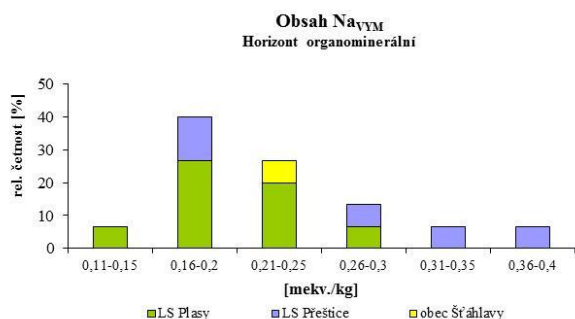
V nadložním organickém horizontu je zásoba zinku (Zn_{dus}) na nízké až střední úrovni. Obsah zinku (Zn_{dus}) v minerální části profilů je na nízké úrovni. Dlouhodobé pozorování dokládá neměnné obsahy zinku ve všech studovaných kompartmentech.

Obrázek 35: Obsah Zn zjištěný v horizontu nadložního humusu (a), v organominerálním horizontu (b), v minerálním horizontu (c) vzorkovaných porostů ve výluhu 2M HNO_3 (dus) a obsah Zn v listech dubu (d) na jednotlivých LS

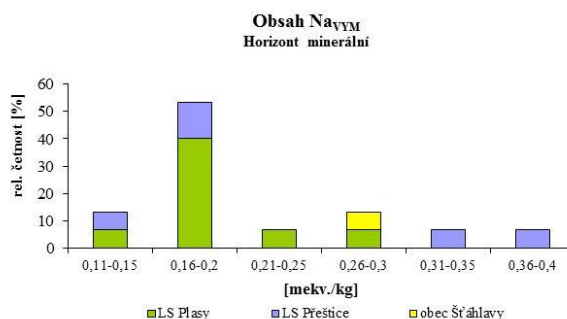
2.1.21. Sodík - Na

Obsazení sorpčního komplexu půdy sodíkem je velmi nízké.

a)

b)

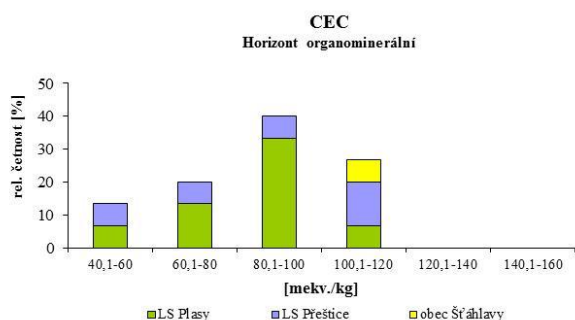

Obrázek 36: Obsah Na zjištěný v organominerálním horizontu (a) a v minerálním horizontu (b) vzorkovaných porostů na jednotlivých LS ve výluhu 0,1M BaCl₂ (VYM)

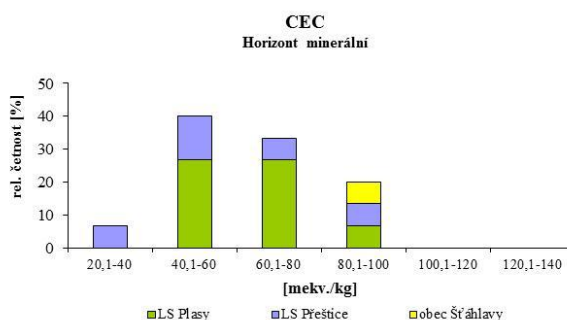
2.1.22. Kationtová výměnná kapacita - CEC

Celková výměnná kapacita (CEC) je v minerální půdě na nízké až střední úrovni.

a)

b)

Obrázek 37: Hodnota CEC zjištěná v organominerálním horizontu (a) a v minerálním horizontu (b) vzorkovaných porostů na jednotlivých LS ve výluhu 0,1M BaCl₂

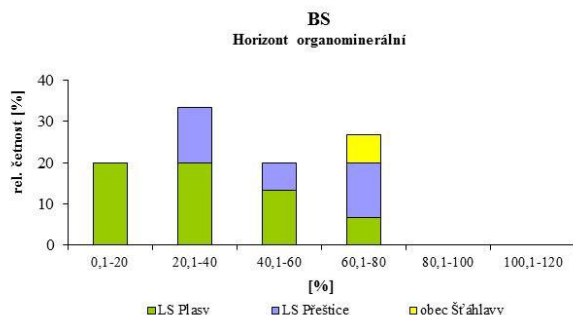

OM 06508
Por. sk. 415E₁₀

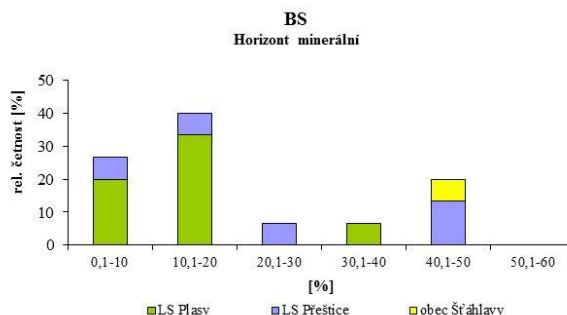
2.1.23. Sycení bázemi - BS

Sycení sorpčního komplexu kationty je na nízké úrovni v organominerálním horizontu a na velmi nízké úrovni v minerálním horizontu.

a)

b)

Obrázek 38: Hodnota BS zjištěná v organominerálním horizontu (a) a v minerálním horizontu (b) vzorkovaných porostů na jednotlivých LS ve výluhu 0,1M BaCl₂

2.1.24. Zrnitost

Tab.8: Použitá klasifikace zrnitosti - horizont organominerální

Zrnitostní frakce	Kutílek 1978			
0,001 - 0,01 mm	jemný prach	Suma pod 0,05	<i>prach</i>	Jíl (< 0,002 mm)
0,01 - 0,05 mm	hrubý prach			Prach (0,002 - 0,05 mm)
0,05 - 0,25 mm	jemný písek	Suma 0,05 - 2,0	<i>písek</i>	Písek (0,05 - 2 mm)
0,25 - 2,0	střední písek		26	Písek (0,005 - 2 mm)
< 0,001		Suma pod 0,01	<i>jíl</i>	
< 0,01			39	

Tab. 9: Použitá klasifikace zrnitosti - horizont minerální

Zrnitostní frakce	Kutílek 1978			
0,001 - 0,01 mm	jemný prach	Suma pod 0,05	<i>prach</i>	Jíl (< 0,002 mm)
0,01 - 0,05 mm	hrubý prach			Prach (0,002 - 0,05 mm)
0,05 - 0,25 mm	jemný písek	Suma 0,05 - 2,0	<i>písek</i>	Písek (0,05 - 2 mm)
0,25 - 2,0	střední písek		30	Písek (0,005 - 2 mm)
< 0,001		Suma pod 0,01	<i>jíl</i>	
< 0,01			35	

Tab. 10: Použitá klasifikace zrnitosti - skeletovitost

podíl skeletu	stupnice	označení podle povahy skeletu
5 – 10 %	s příměsí skeletu	
10 – 25 %	slabě skeletovitá	(štěrkovitá, kamenitá)
25- 50%	středně skeletovitá	(štěrkovitá, kamenitá)
≥ 50 %	silně skeletovitá	(hrubě písčité, štěrkovitá, kamenitá)
≥ 80 %	skeletová	(štěrkovitá, kamenitá)

Podle průměrné hodnoty obsahu jílu v minerálním horizontu je zde zastoupen půdní druh jílovito hlinitá půda. V půdě s minimálním obsahem jílu je obsah prachu 20,5 %. To odpovídá prachové hlíně se specifickou hustotou – 1,35 g.m⁻³. V půdě s maximálním obsahem jílu je obsah prachu 36,3 %. To odpovídá jílovité hlíně se specifickou hustotou – 1,26 g.m⁻³.

Tab. 11: Klasifikace zrnitostního složení

Odběrné místo	horizont organominerální			horizont minerální		
	Zrnitostní frakce			Zrnitostní frakce		
	písek (%)	jíl (%)	název	písek (%)	jíl (%)	název
06005	25,10	25,60	hlína	22,40	29,60	jílovitá hlína
06393	31,50	29,40	prachovitá hlína	27,20	34,70	jílovitá hlína
06421	32,40	34,30	prachovitá hlína	32,90	35,90	jílovitá hlína
06423	21,50	22,30	písčitá hlína	20,50	22,00	písčitá hlína
06425	34,00	36,60	jílovitá hlína	33,40	39,70	jíl
06427	30,80	44,00	jíl	26,10	46,60	jíl
06501	32,90	39,10	jílovitá hlína	29,80	40,00	jíl
06502	35,60	39,40	jílovitá hlína	34,40	39,70	jíl
06503	30,70	41,00	jíl	32,10	30,60	jílovitá hlína
06504	33,90	36,00	jílovitá hlína	35,30	37,60	jíl
06505	35,30	50,60	jíl	36,20	50,40	jíl
06506	27,90	35,90	jílovitá hlína	26,00	39,20	jílovitá hlína
06507	38,60	29,10	jílovitá hlína	33,20	39,30	jílovitá hlína
06508	33,00	31,40	jílovitá hlína	38,30	32,50	jílovitá hlína
06509	40,00	34,10	jílovitá hlína	37,40	38,10	jílovitá hlína

Organominerální i minerální horizont hodnotíme podle „Taxonomického klasifikačního systému půd České republiky“ jako jílovitou hlínu. Jednotlivé zrnitostní frakce (prach, písek, jíl) jsou přirozeně vyrovnány v zemině.

Tab. 12: Zjištěné hydrolimity

odběrné místo	horizont organominerální			horizont minerální		
	polní půdní kapacita ($\text{cm}^{-3} \cdot \text{cm}^{-3}$)	Bod vadnutí ($\text{cm}^{-3} \cdot \text{cm}^{-3}$)	objemová hmotnost ($\text{g} \cdot \text{cm}^{-3}$)	polní půdní kapacita ($\text{cm}^{-3} \cdot \text{cm}^{-3}$)	Bod vadnutí ($\text{cm}^{-3} \cdot \text{cm}^{-3}$)	objemová hmotnost ($\text{g} \cdot \text{cm}^{-3}$)
06005	0,31	0,15	1,34	0,33	0,17	1,31
06393	0,31	0,16	1,34	0,34	0,19	1,30
06421	0,33	0,19	1,31	0,33	0,20	1,31
06423	0,30	0,13	1,36	0,30	0,13	1,36
06425	0,34	0,21	1,31	0,35	0,13	1,29
06427	0,38	0,25	1,27	0,40	0,26	1,25
06501	0,35	0,22	1,30	0,36	0,22	1,29
06502	0,34	0,22	1,30	0,35	0,22	1,29
06503	0,39	0,23	1,28	0,31	0,17	1,33
06504	0,33	0,20	1,31	0,31	0,17	1,33
06505	0,40	0,28	1,36	0,39	0,28	1,26
06506	0,34	0,20	1,30	0,36	0,22	1,28
06507	0,29	0,13	1,35	0,35	0,22	1,30
06508	0,31	0,17	1,33	0,31	0,18	1,33
06509	0,31	0,19	1,33	0,31	0,21	1,31

Tab. 13: Skeletovitost

odběrné místo	horizont organominerální			horizont minerální		
	klasifikace			klasifikace		
	jemnozemi	obsah skeletu (%)	celková	jemnozemi	obsah skeletu (%)	celková
06005	hlína	5	s příměsí skeletu	jílovitá hlína	30	středně skeletovitá
06393	prachovitá hlína	15	slabě skeletovitovitá	jílovitá hlína	15	slabě skeletovitá
06421	prachovitá hlína	10	s příměsí skeletu	jílovitá hlína	35	středně skeletovitá
06423	písčitá hlína	30	středně skeletovitá	písčitá hlína	55	silně skeletovitá
06425	jílovitá hlína	5	s příměsí skeletu	jíl	50	silně skeletovitá
06427	jíl	15	slabě skeletovitá	jíl	60	silně skeletovitá
06501	jílovitá hlína	0	bez skeletu	jíl	25	slabě skeletovitá
06502	jílovitá hlína	0	bez skeletu	jíl	15	slabě skeletovitá
06503	jíl	5	s příměsí skeletu	jílovitá hlína	15	slabě skeletovitá
06504	jílovitá hlína	20	slabě skeletovitá	jíl	45	středně skeletovitá
06505	jíl	0	bez skeletu	jíl	-	bez skeletu
06506	jílovitá hlína	35	středně skeletovitá	jílovitá hlína	45	středně skeletovitá
06507	jílovitá hlína	45	silně skeletovitá	jílovitá hlína	65	silně skeletovitá
06508	jílovitá hlína	60	silně skeletovitá	jílovitá hlína	75	silně skeletovitá
06509	jílovitá hlína	55	silně skeletovitá	jílovitá hlína	70	silně skeletovitá

Půdy jsou většinou slabě až středně skeletovité v minerálním horizontu středně až silně skeletovité. V jemnozemi převažuje jílovitá hlína.

2.1.25. Bór - B

Úroveň výživy bórem je na nízké až střední úrovni výživy.

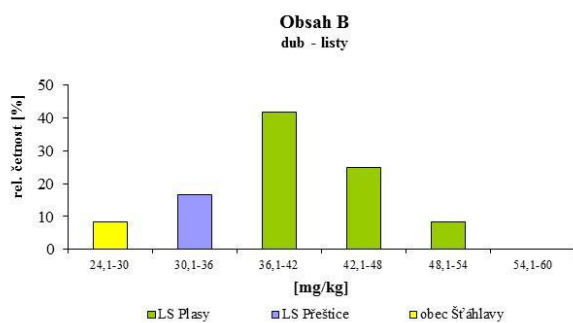
2.1.26. Nikl - Ni

Obsahy niklu odpovídají běžně zjišťovaným až zvýšeným hodnotám (na stanovištích $> 5 \text{ mg.kg}^{-1}$).

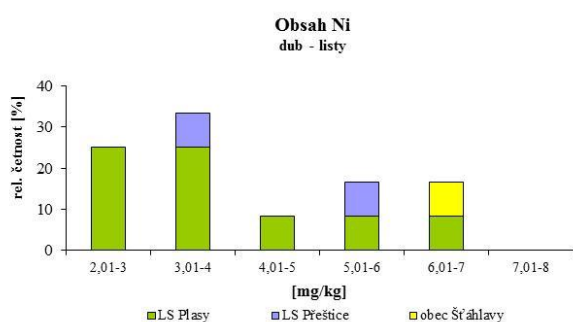
2.1.27. Síra - S

Úroveň výživy sírou je podle hodnoty mediánu (1580 mg.kg^{-1}) na střední až nízké úrovni. Nedostatečná úroveň nebyla zjištěna.

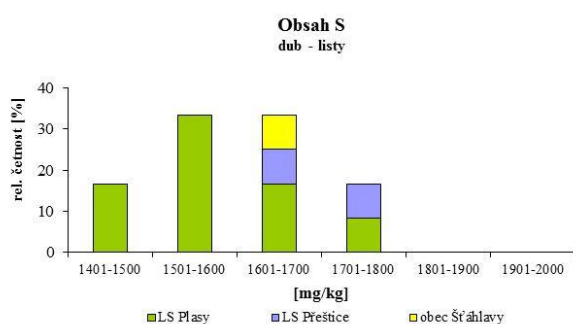
a)

b)

c)

Obrázek 39: Obsah B (a), obsah Ni (b) a obsah S (c) v listech dubu na jednotlivých LS